

70 - NĂM THỨ HAI

Thứ sáu 27 Octobre 1933

PHONG HOA

TUẦN BÁO RA NGÀY THỨ SÁU

MỘT BUÔI CHIỀU

của NHẤT-LINH

Đồn diễn T. N. ngày
mồng mười tháng mười

Một buổi chiều về cuối thu, một
buổi chiều êm như trong giấc
mộng; mây cây thông ở đầu

hiên nhà đứng lặng yên, nín hơi đợi giờ.

Nguyễn-Quân và tôi, hai người
cùng ngồi thẩn-thờ, không nói, ngồi
dần vào lưng ghế, nhìn khói thuốc
lá từ từ lan ra ngoài nhà rồi tan
vào không khí.

Trên bàn phủ vải
trắng có đèn một chai rượu thăm,
hai cái cốc con không và một át
lát, lão, cam, thùy linh trong pha với
màu xanh, vàng đỏ của trái cây
đến rõ nét quang cảnh vui vẻ, ấm áp.

Ngoài kia, ánh nắng vàng buổi
tối như héo một ngày thu ngắn
nữa, còn vàng-vàng trên các ngọn
chim cao, trời thoát trên các
giao màu xanh già.

Không thơm, không rác dưới
các dòi hay bên bờ con sông
ngang queo, như bị đè nén dưới

cái vè to-tát của trời đất rộng-rãi.
Khói thôi cõm chiều ở một vài nhà
dần, không có sức lên cao nữa, tỏa
ra thành từng đám mầu lam óm
ấp lấy các mái tranh. Tiếng người
gọi nhau ở dưới đồng đưa lên gợi
cho chúng tôi nghĩ đến cái đời của
dân quê, cái dài lạnh-lěo, vô vị, kéo
dài đã mấy nghìn năm. Đã mấy
nghìn năm, họ sống như bám lấy
mảnh đất già cỗi, xưa thế nào, bây
giờ vẫn thế, vui ít, khổ nhiều, bao
giờ cũng thảm-dam như buổi chiều
thu này, không hề có khao khát một
cánh đời sáng sủa hơn, mong ước một
ngày mai tốt đẹp hơn ngày hôm nay.

Tự nhiên, tôi như cảm thấy cái
hồn của đất nước, mà biểu hiện cho
nước ấy không phải là những bậc
vua chúa, danh nhân, chính là đám
dân hèn, không tên, không tuổi. Dân
là nước, yêu nước không phải là
yêu riêng một vài công cuộc của mộ
hang người, chính là yêu chung đám

thường dân, nghĩ đến sự đau khổ,
sự vui sướng của đám thường dân.

Chiều hôm nay, tuy ngồi ở tòa nhà
gạch sang trọng, bên cạnh một bàn
đầy rượu ngọt, quả ngọt, mà vẫn
tự coi mình như một người dân, có
cái thú man-máu được hòa với đám
dân không tên không tuổi, sống cái đời
của họ sống, mong ước như họ mong
ước, khác nào như một cây cổ lân
vào trong muôn nghìn cây cổ ngoái
nội.

Nhưng trong cái thú hòa hợp ấy
có lân chút nào nức, rạo rực; vì chưa
được thỏa nguyện về cái hiền tình
của dân quê, nên còn khao khát, mà
sự khao khát không diễn được nên
lời ấy, nó bắt tôi tin ở sự tiến bộ, sự
thay đổi.

Một cái tình cảm chán nản như
tình cảnh của dân quê không thể
để kéo dài mãi như thế được. Thay
đổi, cần phải thay đổi!

Nguyễn-Quân gạt tàn thuốc lá, thở
dài một tiếng, nói vẫn vo như để tóm
tắt ý nghĩ riêng của mình từ nãy đến
giờ.

— Sống vô tri, vô giác như họ thế
mà lại sướng!

Tôi đáp:

— Tôi không nghĩ như bác, vì tôi
tin ở sự tiến bộ. Ta có thể làm cho
họ sung sướng hơn lên được. Có lẽ
họ đã quên cái khổ rồi, nên họ không
biết khổ nữa, hay họ có biết, họ cũng
không diễn ra được. Ta phải diễn
ra cho họ, mà sự ta mong ước cho
họ, ta phải làm cho họ biết mong
ước như ta.

· Ta vẫn hằng mong ước cho dân
quê được ở nhà cửa phong quang
sạch sẽ, cõm nò áo ấm, đỡ bớt sự hả
hiếp, ta phải tin rằng sự mong ước
ấy có thể là sự thực và làm cho dân
quê cũng tin một cách tha thiết như ta.

..Bấy giờ, dưới đồng sương xuống
phủ mờ mờ, tiếng người gọi nhau
lúc nãy giờ đã thay im.....

Yên lặng.. Buổi chiều yên lặng
như ru người ta vào cõi mộng.

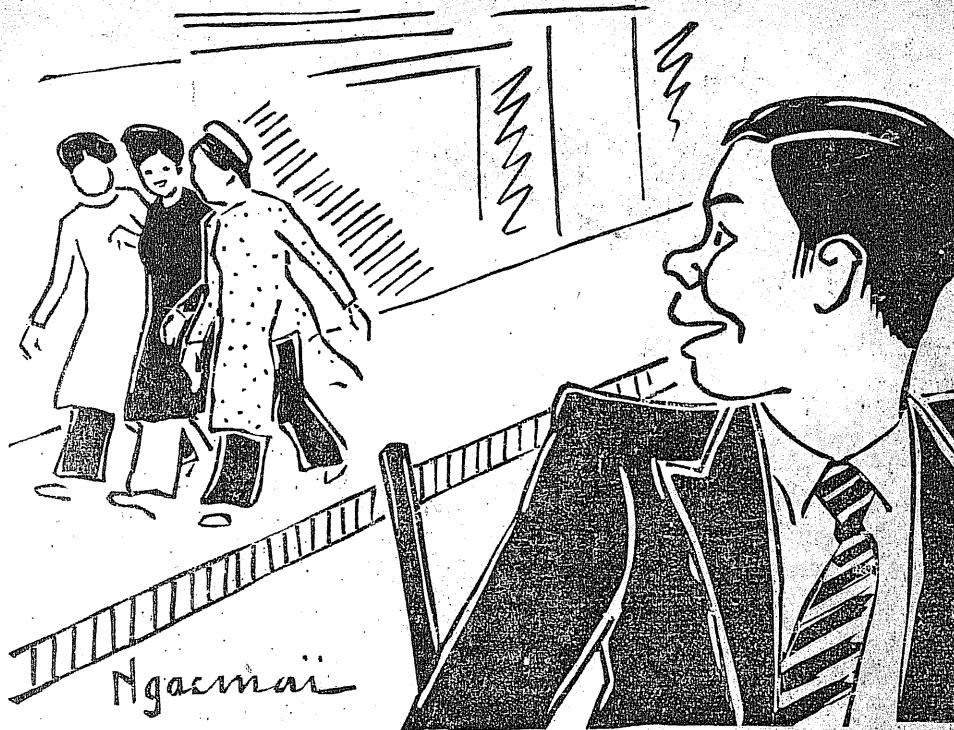
Bóng tối dần dần són hòa những
thôn xóm rải rác dưới đồng, xóa
nhòa cái cảnh dân quê thảm-dam,
thêm giục người ta khao-khát một
cánh đời sáng sủa hơn, mong ước
một ngày mai tốt đẹp, rõ ràng hơn
ngày hôm nay.

NHẤT-LINH

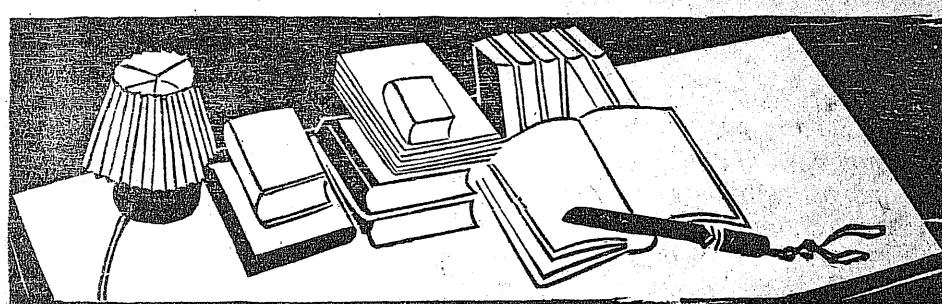
BỐN BỨC TRẠNH:

NỐI LỜI ĐÔNG-SƠN

— Ngay to rồi ! Tam nhân đồng hành tất hưu NGĀ SƯ TỬ.

Học-sinh Tàu.

Mấy vạn người Tàu sống ngay trong trung tâm diêm thành phố, mà đối với sự hoạt động của họ, người mình không mấy ai để ý tới, chỉ để ý đến những truyện đâu đâu. Tôi tưởng biết cách rán con gà, làm lạp-xường của họ, còn hon biết ông Uông-tinh-Vệ có từ chức hay không từ chức, Phùng-ngọc-Tường có đi tu hay không đi tu.

(lì lâu nữa, Phong-Hóa sẽ có một bài phóng sự về cách sinh hoạt của người Tàu).

Vừa rồi, nhân dịp ngày kỷ niệm Song thập, người Tàu có tổ-chức một cuộc diễn kịch và trưng bày các tranh vẽ, các thủ công của nam nữ học sinh trường Hội-quản.

Những bức vẽ thì, vẽ một mèo hay nhiều mèo những tấm gối thêu đều tò cho người xem biết rằng trẻ con Tàu là những tay họa-sĩ khéo, biết được rõ cái hình thế, cái bóng giáng của mọi vật, biết lựa chọn các thứ mèo cho đều hòa với nhau. Nhiều bức vẽ làm cho ta phải khen ngợi những bức vẽ thực vui mắt, có khi cảm động. Tuy có nhiều kiểu mèo bắt chước, nhưng trong sự bắt

chước, không phải là không có tinh ý và sáng kiến.

Những bức thêu thì nhiều bức đáng để cho các nhà thêu nghề của ta phải học nét vẽ. Còn các đồ năn và các đồ chơi cũng đều khéo, đẹp cả.

Cuộc diễn kịch mới đáng khen hơn nữa: những người đóng tuy là các học-sinh còn nhỏ tuổi, nhưng giọng nói và điệu bộ đều diễn đúng được tinh-tinh. Hai cậu bé pha trò có ý vị, một cô nữ học-sinh bé con vừa múa các điệu mềm-mại, vừa hát. Hay nhất là một cái kịch cầm, mấy câu học-trò đóng vai mấy người ăn mày, què và mù, giúp lẫn nhau. Nét mặt và giáng điệu to được hết những sự khéo-sở, đau đớn của kẻ ăn xin, diễn được cái ý vị cảm động của lòng thương người, của sự cứu giúp lẫn nhau.

Cái ích lợi của những cuộc tồ-chức như thế không phải bàn nữa. Thật là phát triển được cái tài riêng của những đứa trẻ, làm cho chúng trở nên những người giỏi và tốt.

Còn trẻ con ta, sao không có ai săn-sóc, trông nom đến !

VIỆT-SINH

MỘT SỰ THAY ĐỔI LỚN TRONG HÀNG SÁCH

50 XU

240 trang chữ
140 bức ảnh
bia-ba mầu
có tranh ảnh

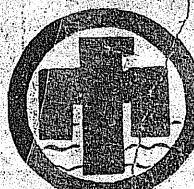
50 XU

NHỮNG THỜI-KỲ TRỌNG-ĐẠI CỦA NƯỚC VIỆT-NAM TRONG LÚC HỒI-XUÂN

BÁN KHẮP CÁC NƠI

Tăng thường nhiều thứ cho người đọc gấp nhiều lần giá quyền sách

tù' nhớ...

PHU TRƯƠNG

PHONG - HÓA

sẽ ra cùng số báo tuần-lê sau.

Sẽ đăng

LÁ THƯ RƠI

Của Bảo-Sơn và Khai-Hưng

Biểu các bản mua dài hạn

Bản lê: 3 xu một tập

Hội Vạn-quốc.

Hội Vạn-quốc lúc mới thành lập, cả thế giới đều hy vọng có một cơ quan vững chãi để giải quyết những vấn đề quốc-tế, khó-khăn. Cái hy vọng ấy một ngày một mất, có lẽ vì cơ quan đó vững chãi quá.

Vấn đề Trung-Nhật đem ra giữa hội Vạn-quốc, kết quả tốt tươi: nước Nhật phạt ý bỏ hội tro vỡ.

Vấn đề giảm tài binh: Hitler, thủ tướng nước Đức, hô lớn rằng nước Đức ra hội.

Rồi đây, mỗi lần một vấn đề quốc tế quan trọng Hội đem ra bàn, là một lần một hội viên xin ra hội, chẳng bao lâu, hội Vạn-quốc sẽ hóa ra hội Tam Quốc, Nhị Quốc,... Nhất Quốc:

Thế có lẽ lại hơn, khỏi tốn thêm liền cung mấy ông cụ đạo mạo đến nghỉ mát bên hồ Genève.

Một cuộc bút chiến trong Nam hay là bộ ba Võ - khắc - Thiện, Diệp-văn-Kỳ và Bùi-Nhung.

Không phải là riêng gì làng báo Bắc mới có những cuộc bút chiến lả lung như trên hai tờ báo Bông-Phương, Thực-Nghiệp vừa rồi, trong Nam cũng vậy.

Gần đây, ông Võ-khắc-Thiện, ông Diệp-văn-Kỳ và ông Bùi - Nhung (hay Bằng-Dương) công kích nhau dữ dội. Ông này bảo ông kia dốt, ít giáo-đức, đê tiện, ông kia bảo ông này đê tiện, ít giáo-đức, dốt.

ĐƯỜNG NGOÀI

— Thưa các ngài, tôi xin đem trái tim hiến cho các ngài.

Hay dữ a ! Đã lâu nay ta không le chợ Đồng-xuân xem trẻ con cãi nhau Nhân tiện có các ông... thì cũng vậy

Ông Thiện bảo ông Nhung, ông K dốt. Vâng thì ông nói đúng.

Ông Kỳ bảo ông Thiện, ông Nhung dốt ? Vâng, thì ông nói đúng.

Ông Nhung bảo ông Thiện, ông Kỳ dốt ? Thị cũng vâng ông nói đúng. Ba ông nói đúng cả, chắc ba ông bằng lòng tôi lắm.

Chị em diễn thuyết.

Trong Nam-kỳ, giạo trước đã có Nguyễn-thị-Manh diễn thuyết về thi mới, nay lại có cô Thụy-An nói truyện về văn học Việt-Nam. Chị em trong Nam hoạt động dữ a !

Cô muốn quốc văn ta thâu dụng những tư-tưởng của đông tây và trộn ao rằng một ngày kia, nước ta sẽ có những sa-lông văn-chương và có hàn-lâm viện như ở Pháp.

Tuy ý kiển của cô mươi năm trước đây đã có nhà nho tây đăng đàn diễn thuyết, vọng tưởng đến một sa-lông trong mộng của bà vợ bia cùm nhà bác-sĩ hờ, nhưng cô đã gan дũng nói truyện một cách lưu luyến-dị, kể cũng đã có tài.... tài bà Lê-Dư độ nọ một chút siu.

Chị em ngoài Bắc, trong Nam chị em cũng nên hưởng ứng sao lại im thin-thít như gái nòi cọc thế ! Sân quần đã bỏ vẫn cầu cũng đã thẹn với chị em Cai-vồn... tưởng mấy cô bé Nữ » dẫu không rộng miệng cả tiếng, kéo rỗi trong N

— Thảo nào mà phuơn câu: « ăn Bắc... » thì ra là có thể !

Nếu quả thật trong Nam người nói tài thì phải đổi cách ngôn ra « ăn Bắc, mặc Kinh,

Đào được cốt.

Ông Nguyễn-văn-Vinh có môt nhà bên con đường Bưởi, gần trường Bảo-hộ.

Không biết vì bão đồ cây hay vì than linh báo mộng cho ông, mà ông cho người nhà đào một gốc cây lên. Bắn được gốc cây lên roi, người ta thấy ở dưới ba mươi mốt cái sọ người Khách, 6 đồng tiền trinh (đời Khang-hi, Hồng-hóa và Cảnh-hưng) và một cái bát da lươn băng sành.

Ừ ! nhà ông thầy tướng số có khác!

Chắc ông bấm đòn, nên lúc đào lên cái sọ người thứ nhât, ông biết ngay là nhà ông có cốt. Chắc lúc ấy, ông lâm bầm :

— Hừ ! thảo nào mà làm ăn lục đục. Một cái cốt cũng đủ hao tài, huống chi 31 cái sọ người, mà lại người Khách !

Tự lực văn đoàn

Đường in

VÀNG VÀ MÀU

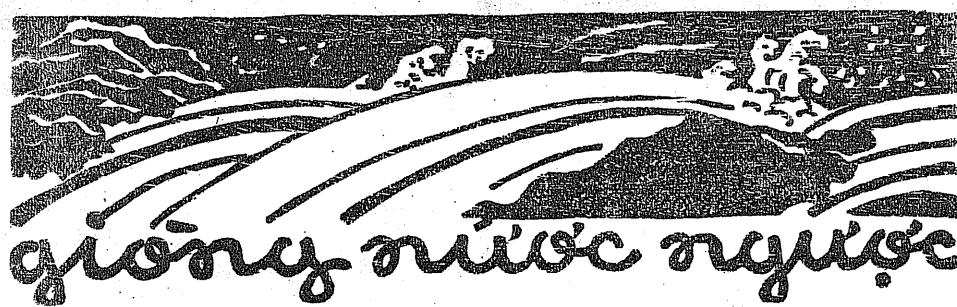
của THÈ-LŨ

Một truyện đẽ của bí mật, trên đường rừng ; óc người Annam chưa từng nghĩ được truyền nòi ghê sợ hơn.

Có 20 tranh vẽ của T.-B.-Lộc, sinh viên trường Cao-đẳng Mỹ-thuật.

Annam xuất bản cục xuất bản

CÀ MỐC GHEN

(Nhân mực Béo Saigon)

Này mực Béo, bò này mực Béo,
Bốn chục xuân sao còn khéo ngược
nghè?
Đã lở làng, nên chịu ép một bể,
Đừng lá thả, thơ dề, xuống xá!
Hãy bỏ lối hầm hố kẻ cả,
Mụ bảo ai: « Một á trời ơi! ?
Cà Mốc đây vẫn sống ở trên dời,
Chưa « mất hút » như lời rủa mắt!
Chơi trống bồi, nếu mụ còn khao khát,
Cứ kêu xin đừng mặt xát gái Nam-
thành.
Đó dáng thay, mình tự khen mình,
Nào khôn, nào khéo, nào béo, nào
xinh, thôi đủ thứ!

Mụ hẳn biết Hà-thành, sú-tử dữ,
Sao lại còn vuốt thử râu chơi?
Đừng cậy thân to béo hơn người,
Sú-tử chỉ nuốt trôi trong một miếng,
Tú-Mô phải mặt bài khóc viếng,
Thế là nên bia miệng thế gian cười,
Này ai ơi: « chơi đâu cứ việc mà chơi »,
« Đừng nói có vợ, chó no, có chồng! »
Nếu mụ cậy má hồng còn thảm,
Thì làng vẫn còn thừa sẵn một người,
Thảo thư tình gửi bức nứa chơi,
Hắn chẳng bị tủi nhòi như bạn trước,
Thương cảnh cô phỏng, đây mách dùm
làm phuoc.
Cùng Tú Xor may được đẹp duyên,
Nhưng cũng đừng giở giọng cửa quyền,
Bên Phụ-Nữ, ngón « xuyên » tẩm hàn
« sắc »,
Đầu nghe nói Tú Xor thắc-mắc,
Muốn cùng ai thắt chặt mối tình già,
Sao mụ còn chậm trễ đậm đà.
Mau chóng kéo dán da hộp má,
Khuyên mụ chớ kén cạnh chọn cá,
Gái bốn mươi cũng chả xuân gi,
Thôi thôi, ngần ngại nứa chi.
Tóc hành kịp chuyển mau di lấy
chồng!...

Cô CÀ MỐC, Nam-thành

CAN CÔ CÀ MỐC

Xin cô Cà Mốc, bạn Nam-thành,
Hãy giẹp yên tâm nỗi bất bình.
Xa lạ hiềm gì thư một lá,
Góm ghê nỗi phát trận tam bành.
Nào ngờ đi lại bằng ván-tự.
Mà cũng ghen tuông quá « bồ-kinh »
Nam, Bắc, mìn ơi, cùng bạn cả,
Làm chi mang tiếng gái đanh-hanh!

TÚ-MÔ

THƠ GỬI CHO

ANH TÚ-MÔ

Viết một bức tình thư vội vã
Gửi mau theo xe hỏa tốc-hành.
Vượt đường xe kíp đến Hà-thành,
« Giòng nước ngược » ngỏ cùng anh

TÚ-MÔ.

VĂN ĐỀ DÂN SINH

TÂM TANG

(Tiếp theo)

Ngài nói thế, chúng tôi cũng biết
thế, song cái khóc cạnh tranh
của người mình, hổ thẹn lợ
là làm, có ích cho mình thì thôi, chó
có nghĩ chi mối hại to đến quần
chúng. Họ làm to tàu, họ bán rẻ,
chúng tôi dệt to ta phải bán đắt,
người mua chỉ biết tham rẻ, chê đắt
cái lẽ bắt buộc chúng tôi phải làm
to tàu. Mà bây giờ chỉ có hàng lĩnh
là dệt bằng to ta, hay lụa khổ hẹp,
còn the, lụa khổ rộng thì dâu đâu
cũng đều dệt bằng to tàu cả. Ngoài
ra ai có dệt to ta mới làm.

Vài năm trước, to ta tuy rẻ nhưng
còn hơn giá to tàu, đến nay thì chỉ
1\$50 đến 1\$80 một nén là cùng.

Muốn cứu vẫn lại nghè tầm tang,
các ngài nên cõi động trên báo
chuông, yêu cầu cùng Chính-phủ,
chớ chúng tôi thì thực là không có
đủ nghị-lực mà làm.

Câu truyện đến đây, tôi nghĩ nói
nứa cũng vô ích, chúng tôi bèn từ

giã ra về. Ngồi trên xe, bạn tôi giúp
tôi viết bài đăng báo. Tôi đáp:

— Năm ngoái, năm kia, tôi cũng
đã nói tôi, các báo chí hồi bấy giờ
cũng hết sức hô-hào hưởng ứng, mà
cái kết quả vẫn chưa thấy được mấy
may. Đến nay, nghè tầm-tang hầu
đã sắp tiêu diệt, chỉ còn một chút
hơi tàn!... Song còn nứa, còn tát,
bồn phận kẻ biết là phải nói, biết
dâu rồi chẳng tim được phương
thuốc hồi sinh cho nó!

Tám triệu người thất nghiệp! Con
số ấy đối với người không nghĩ thi
tưởng là ngoa, nhưng có xét ra mới
biết.

Như làng tôi, thuế định điền mỗi
năm hơn ngàn bạc, giá vào năm to
đắt, một vụ tầm cũng đủ có thừa,
thế mà năm nay trông vào tầm-tang
chỉ được có non 200\$00! Còn thì
làm sao?

Vết cót lúa, rốc bồ ngô, bòn gánh
khói, moi lò đỗ, bán đồ, bán tháo

Béo đã được bức thư anh độ nợ,
Cảm ơn anh không nỡ phụ lòng nhau.
Chẳng may vì Béo phải bị đau,
Nên chậm chẽ đã lâu chưa phúc đáp.
Hơn một tháng nghỉ ngoài Ô-cáp.
Mãi ngày nay mập-mạp mới như
thường...
Giờ tờ hoa, bút thảo một truong,
Đường muôn rậm, gửi người thương
dặng rõ :

Bức thư trước mấy câu sờn sờ,
Đem nỗi lòng mà ngỏ với tri-âm.
Chẳng qua vì gặp khách đồng tâm,
Nên tính sự trăm năm duyên cá, nứa.
Tự mình bắc láy cầu Ô-thước,
Chỉ khỏi tiếng rango : học ch Worcester
quân...

Nhưng ở đời thanh khí tương-thân,
Dẽ mấy lúc gặp ý trung nhân mà luyến
ái?

Bởi vậy, phải dành liều phận gái,
Đem sự tình phơi rai với tình lang.
Chứ nào đâu phải giống đám-hoang,
Mà tính truyện bột-tang, hoa vớ
nguyệt?

Xuân bốn chục, xuân còn chưa hết,

Đã lo gì mà bảo tiếc cái tình xuân?...

... Nay anh nói rằng cái sự cầu thân,

Thì quyết hẳn Châu-Trần không thể

được.

MỤ BÉO Saigon

dè lo cho đủ tiền thuế!... Cái nạn
đói khát, cơ cực ấy, chẳng do ở cù
nhọa tầm-tang suy thoái gây nên,
chẳng!....

Ôi! Có lẽ ngồi cao với vò
miếng ngon, mặc đồ tốt, bạc
tiền nhiều, đã làm cho kẻ có
nhiệm chấn dân không biết
thống khổ của dân?

Hay là trong sự bang-gi
giết bắt buộc, mà chúng tôi k
hiểu?

Song thiết tưởng, dẫu
lòng, Chính-phủ cũng kh
lẽ gi lại để cbo dân lầm
thế. Chẳng qua là tại ta
bảo trọng lấy nghè, dẽ d
nghe suy bại, cũng khôn
kẻ có thể bênh vực cho ta
thì còn trách ai?...

Mong rằng mấy lời què
sẽ không phải là viết tro
mộng.

HOÀNG-KIM

GIANG - MAI
Chóng tuyệt nọc!

Lở loét qui dầu, nỗi hạch đặt thịt, sỏi,
mình mẩy mẩn tít bát cứ nặng nhẹ v.v...
Đúng 1, 2, 3 lợ giá 0.70 1 lợ là khỏi rái
ngay.

Bán ở BÌNH-HƯNG, 89, Phố Mã máy, Hano

XIN QUỐC DÂN CHÚ Ý

Lợi quyền há lại nhường ai, này gìn giữ, này cạnh-tranh,
quyết chẳng sông Ngô đem vàng đồ; Thổ-sản là chung của nước,
phải vun trồng, phải thu dụng, hoài chí cây quế để mường leo.

Kính - trình quý - khách

Vì ham mê thực-nghiệp, vì muốn bảo thủ quyền lợi chè nước nhà nên bất
sức nghiên-cứu đã lâu, năm 1926 đem xuất hiện tại Hanoi. Đến nay tồn phi rất
nhiều mồi chè thành mẩy thứ chè, chọn từ ngói phản tinh-chất, ra tùng thứ
một, nên uống ngọt, lành, tiêu, bồ-dưỡng tinh-thần, biện có nhờ Quan chánh
sở khảo-cứu và vê-sinh viện, phân chất cho giấy chứng chỉ là một thứ chè tốt
lành, nên trong 6 năm trời nay khắp các tỉnh đều thích dùng chè của bản hiệu, như
Đông-uong trà, Đầu-xuân trà, Tiên-mai trà, Vinh-thái trà, v.v., Cái tiếng chè nội-
hòa Đông-uong từ ngày hội-chợ Hanoi năm 1932 đã vang lừng ba xứ, Tuy
vậy bản-hiệu chủ-nhân còn lo chè sao cho một ngày một ngon lên, không ngại gian
nan biếm trả, bi-sinh tài lực, ngày tháng ba xin phép sang Tàu khảo sát thêm, về
cách giồng chè khi hậu thô ngói, tham bản Á, Âu, mà chè nay nay chè của
bản hiệu đã hoàn mỹ hơn trước, đã đến thời kỳ cạnh tranh được với chè tàu. Mong
rằng quý khách vì lợi chung, vì nội-hòa, chiếu cố mua giúp chè của bản hiệu, thi
bản hiệu cảm ơn vô cùng.

Rõ ràng: Của nhà săn có chè trên núi; Người nước xin ghi hiệu chữ Đông.
PHẠM-TRÁC-ĐỒNG dit ĐỒNG-LƯƯƠNG
125, Phố Hàng Bông, Hanoi

BÁN 50 XU

GIÁ HẾT SỨC RÉ
tặng thường nhiều
lần cho người đọc
Ở NƠI NÀO CŨNG CÓ THẺ MUA ĐƯỢC
NHỮNG THỜI-KỲ TRỌNG-DẠI CỦA NUỐC
VIỆT-NAM TRONG LÚC HỒI-XUÂN

Những xạ thiết-thực về nước Nam nay
Một quyển sách sáng suốt, linh-hoạt, nghiên-cứu kỹ-lưỡng
240 TRANG, 140 BỨC ẢNH, BÌA BA MÃU RẤT ĐẸP
thực là một sự gắng sức trong việc
ăn-hành chưa từng thấy ở Đông-Dương

...từ' cao đến thấp...

Vé tròn quả phúc.

Ngày 21 tháng 10 tây vừa rồi, trên chiếc xe cao xu có một nhà sư ngồi... tĩnh tọa. Lúc đó có lê nhà sư được nghiên ngâm câu «tự giác nhì giác tha», nên cái vẻ từ bi, từ tại hiện ra trong đôi con mắt long sòng-sộc, lầm-lết của nhà sư...

Trông thấy vẻ nhớn nhác của người tu hành, một thầy cai cảnh sát sinh lòng nghi, vẩy xe lại, mời nhà sư xuống.

Mô phật! Trong lưng nhà sư có giắt 12 hộp thuốc phiện lậu!

Bắt về sở cầm, nhà sư khai tên là Nguyễn-văn-Tý, tu hành đã lâu, bây giờ vẫn giắc một lòng... vé tròn quả phúc.

Nhưng có lê nhà sư về tiêm thì khéo hơn. Cũng vì thế mà nhà sư đã bị bắt giải sang nhà đoán, vào nhà đá ngồi! Lúc này mới thật là tĩnh tọa!

Sao nhà sư lại buôn thuốc phiện? Hay là nhà sư muốn bắt chước phật bà quan âm, phả độ cho chúng sinh, bán thuốc phiện cho chúng sinh để cho chúng sinh được đi mây, về gió, linh hồn phiêu liêu trong cõi nát-bàn, nơi cực lạc trong giây phút? Nếu thế thì nhà sư quả là một «vị bồ tát sống» ta nên khấn cầu cho người chóng được về tây phương cực lạc.

Ông Ngô-Sơn

Ông Ngô-Sơn ở báo Đông - Phương lại muốn bắt chước con khỉ độc nhà văn-sĩ Edgar Poë dùng lưỡi dao cạo của người rồi.

Ông đọc bài «luận tội thanh niên» của Tứ-Ly, vội nhớ Nhát - Dao - Cạo nhặt hộ hai hạt đậu dẹp trong câu «....không còn hy vọng mong sống một cách xứng đáng, không còn hy-vọng mong làm người nữa», và câu «nếu các cụ ở vào đời ông Hữu-sào, có lẽ các cụ kêu: ấy chết, không được dùng lừa, phải ăn sống, nuốt troi như các cụ xưa»

Ông bàn: đã hy-vọng lại còn mong!

Quái gở! Ông đã rửa tai rồi đấy chứ? Thế thì được. Không phải vì Tứ-Ly đãng trí, mà dùng trùng-phúc - ngữ, (pléonasme) chính là Tứ-Ly định ý viết chữ mong đi sau chữ hy-vọng cho lời thoại định mạnh thêm: không mong làm người được cũng đã là khổ, nhưng đến mong làm người mà cũng không hy vọng được nữa thì thực là khổ tâm đến nước!

Còn ông bảo ông Toại-nhân tìm ra lừa, chứ không phải ông Hữu-sào! thì nào ai bảo ông Hữu-sào tìm ra lừa? Mà ai nhận cái thuyết ông Hữu-sào sinh ra trước đời ông Toại-nhân?

Ông Ngô-Sơn đoán phỏng rằng Tứ-

LÝ LUẬN PHAN-KHÔI

- Tôi đã anh biết tại sao con ngỗng cỗ nó lại dài?
- Vì đầu nó xa mình nó quá, thì cỗ nó dài chứ cỗ nó sao nữa!

Ly nhận cái thuyết đó, nhưng sức đoán phỏng của ông còn kém lăm, ông nên lại Quí-cốc-tử, Tốc-cốc-tử, Ngõc-tử... mà học thêm.

Ông Toại-nhân, Hữu-sào đều là người đời lịch sử dĩ tiền, Tứ-Ly dùng tên ông Hữu-sào chỉ làm tiêu biểu cho quãng đời ấy mà thôi: nếu thế thì Hữu-sào, Thần-nông, Toại-nhân... muốn lấy tên ai chẳng được!

Vậy ông Ngô-Sơn ơi! Ông khuyên Nhát-dao-Cạo nên sờ lên gáy tôi; vì Đông-Phương cũng có Nhát-dao-Cạo, cũng khuyên nên cạo hai chữ «Ngô-Sơn» đi!

TỨ-LY

Tiếng ve sầu Việt-Nam.

Mới đây bên Pháp có cuộc thi văn-chương của một hội thi-sĩ ở Saint Malot, trong cuộc thi này, ông Lâng được hai giải thưởng:

Về giải văn suối, ông được bội tinh hạng nhất về tập «Ruines d'Angkor» trích trong tập «Etapes indochinoises» đã đăng trong báo Annam Nouveau.

Về giải văn vắn, ông được giải ba về bài Sonnet trong tập «Douceur de Hué»

Cho hay ve sầu Việt-Nam cũng có khác ve sầu các nước, tiếng kêu vang đi xa tới mấy ngàn cây số.

N. L.

chủ bút Rạng-Đông (hai đằng cũng thế!), một người chủ bút như ông Trúc-Định cũng là một người chủ bút lạ!

Nhảy... Annam.

ít lâu nay, ở Hanoi thấy xuất hiện môn nhảy đầm. Đầu là mấy cô á-dào ở Khâm-thiên và ở hàng Da.

Các bác nhao nhao lên: người thì bảo là bài hoại phong-hóa, người thì bảo là phá hại luận thường, người lại than rằng cô nào muốn nhảy thì cứ việc mà nhảy.

Những người phải lê hơ hơ hết thì họ than phiền rằng tiền vào cửa lấy 0\$50 đặt quá.

Nhưng có một điều này đúng hơn cả: những người phản đối nhảy đầm là những người không biết nhảy.

Vì không biết nhảy, nên họ mới phản đối. Nếu họ biết nhảy thì họ đã nhảy, cũng như họ ché đi hát cò đầu mà họ vẫn đi hát cò đầu.

Mà nếu có biết chẳng nữa, họ cũng phản đối: vì họ sẽ là những người biết nhảy, chỉ muốn mình nhảy với vợ, em người khác chứ không muốn người khác nhảy với vợ, em mình.

Đó là lòng ích kỷ: mà ai cũng thế cả.

Lại còn phải theo phong tục nữa: vạch đùi gai thì được, nhưng nhô khạc thì không được — trói vợ vào chân giường mà đánh thì được, chửi vợ thì không được — căn cháy thì được, nhưng ăn bốc thì không được — đưa bốn trót nhả với cò đầu thì được, nhưng nhảy dịp với cò đầu thì không được.

Cái gì cũng phải có khuôn phép, lè lối mới được chứ!

Nếu anh nhô khạc, người ta sẽ cho anh là bần, chửi vợ, người ta cho anh là vũ phu, ăn bốc là mọi rợ, mà nhảy với cò đầu thì là dâm.

Anh phải sạch sẽ mà gai đùi, au yếm mà đánh vợ, vân minh mà căn cháy, thanh nhã mà chót nhả với cò đầu thì mới được.

VIỆT-SINH

Tự giới minh.

Mình tự giới minh, đó là cái thói quen của tờ báo Rạng-Đông tối mò mò.

Trước kia vì ghen ghét, Rạng-Đông hết sức công kích bài «Hanoi... ban đêm» của Phong-Hoa, hết sức cãi rằng sự thực xấu xa không nên nói, chỉ nên nói những sự thực đẹp đẽ mà thôi (ví dụ như chế riệu một người thiểu-nữ đau đớn bị lừa).

Cái quan niệm lạ lùng về sự thực đẹp ấy, nếu R.Đ. cứ thực thà theo như vậy, thì lại còn được tiếng là kẻ ngu-dốt. Nhưng ông Trúc-Định không thích thế. Mới đây trong một bài luận, ông «man-má» viết:

«... Mấy câu văn-tắt trong tờ tuần báo làm cho tôi nghĩ man-má. Chân lý thực là phương thuốc đắng, nói ra chỉ sơ thiên-hạ lại vin lấy luân-lý hủ bại mà phản đối, mà thỏa mạ. Nhưng nghĩa-vụ người cầm bút là phải nói thực, dù sự đó ghê tởm, có đau lòng cũng chẳng kiêng».

Cái ý kiến lạ mới mẻ vô cùng.

Nhưng hình như cũng man-má đâu

đây, người ta đã viết: «người viết văn bấy giờ, phải là người trong sự thực... dù sự thực có là một sự xấu xa, chưa chát nữa!» (Luân-lý của Hanoi... ban đêm).

Đem so hai câu văn, ai dám bảo ông Trúc-Định quên mất cái tôn chỉ «sự thực đẹp đẽ» mà trước kia ông hết sức bênh-vực? Ông chỉ giả vờ quên đáy thôi.

Nhưng nếu ông không giả vờ quên đi như thế, thì ai biết Phong-Hoa thêm được một người học-trò!

Ông Trúc-Định có thể cãi được rằng cái tôn chỉ «sự thực đẹp đẽ» ấy không phải tự ông đặt ra. Đó là cái sáng kiến của ông Vũ-Băng Tiêu-Liêu kia.

Ông chỉ là người chủ bút thôi, ông không biết chi đến việc đó cả. Ai muốn viết trên tờ Rạng-Đông thế nào mặc ý, ông không can dự tới.

Vì thật ra, ông có phải là chủ bút Rạng-Đông đâu! Ông chỉ là chủ bút... quản bút của ông thôi.

Nhưng dù chủ bút quản bút hay

BÁN ĐẠI GIẢM GIÁ !!!

Chè mạn, chè hạt và chè tàu rót
đủ các thứ hoa Dừa, lê và măng
đóng hộp. Yến Quảng-nam, cà-cuống
nước và củ cải rầm v.v.

Ich-Phong

20, Phố Hàng Nón, Hanoi

Giấy nót số 302

PHONG-HÓA TUẦN BÁO

Mua báo kê từ 1\$ và 15 mỗi tháng, và phải trả tiền trước.

Ngân-phiếu xin gửi về:

M. NGUYỄN - TƯƠNG - TAM
1, Boulevard Carnot, Hanoi.

GIÁ BÁO

	Trong nước,	Ngoại quốc
Một năm.....	3\$00	6\$50
Sáu tháng.....	1.60	3.50

QUẤT-HIỀN VŨ-DUY-ThIỆN

Thịnh-Đức dược-phòng

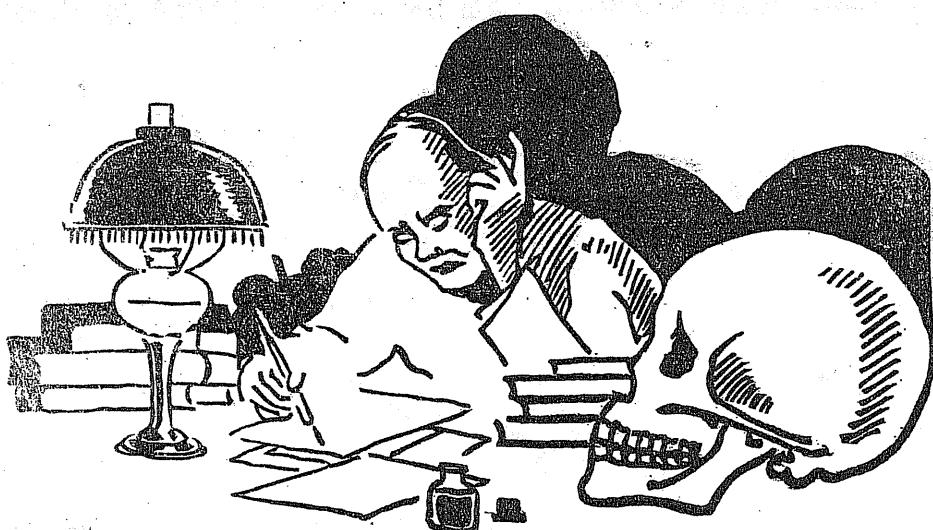
139, Phố Hàng Rượu, Nam-định

Lậu 0\$40 một vò

Giang-mai 2.00 —

Khí hư (xichbach đối) 2.00 —

Có xem mạch cho đơn chữa đủ các bệnh, — bệnh nguy hiểm chữa rất cần thận.

BÊN ĐU'Ò'NG THIÊN-LÔI

Hắn ta đang đi lang-thang trên vè đường bên cạnh vườn hoa, bỗng có một người đàn ông má hóp, deo kính đen, mặc quần áo tây, giữ hắn ta lại rồi nói: « Tôi trông anh ra dáng một người đi ở chura có việc. Vậy anh muốn về làm với tôi không? Tôi đang cần một người ở kéo xe cần-thận mà chưa tìm đâu được. »

Hắn ta mừng quá, không ngờ đến lúc tuyệt vọng lại gặp được ông phúc tình này.

Trước kia hắn ta cũng ở kéo xe cho một ông tham ngoài tỉnh. Vì ốm nặng, phải về quê uống thuốc, đến khi hắn lại ra ở với chủ cũ thì ông tham đã gọi người khác rồi. Hắn bo-vô mất bốn, năm hôm, chạy khắp tỉnh Hải-phong mà không ai cần người kéo xe hết.

Chiều hôm ấy, hắn dẫu từng bước một ở bên những người hấp-tấp suối ngược, chưa biết nên đi ăn mày ở ngoài tỉnh hay về chết đói ở nhà quê, thì bỗng nhiên gặp ngay người đàn ông kia cứu hắn trong lúc cùng khổ.

Hắn vừa mừng, vừa lấy làm lạ, chưa trả lời được thì người ấy lại hỏi:

« Anh có kéo xe được không? »

— Bầm, kéo được.

— Thế thì anh theo tôi về ngay. Nhà tôi ở xa lắm.

Rồi không hỏi gì thêm nữa, người ấy trao cho hắn một bó sách to bọc sơ-sài trong một tờ nhật trình và đi trước để cho hắn theo sau. Hắn bước lên, vừa cân nhắc bó sách trên tay, vừa nhìn người đàn ông kia bằng đôi mắt ngạc-nhiên. Hắn toan nói với ông ta để mình lại hàng com lấy bọc quần áo về đỡ, nhưng thấy người ấy cù-chì khác thường như thế, nên lại thôi. Người ông ta cao và gầy, chiếc áo tây màu đen đỡ bạc, lùng-bùng phủ lén chiếc thân lảng-khang và hơi khom-khom; dáng đi vội vàng, hai tay buông thõng ở cạnh sườn, đầu như chực đâm về đằng trước. Cái mũ da màu vàng bần dum-dó và chặt, chụp bám lén đám tóc lâu không húi, hai tai xòe ra như hai cái cánh sấp bay.

Hắn theo người đàn ông từ vườn hoa hát tây di thẳng xuống vườn Bách-thảo, cách Haiphong hơn ba cây số, mà vẫn không thấy người ấy nói một lời qua. Mãi đến rẽ sang tay phải đi về phía đường Thiên-lôi, người ấy mới rủa lên một câu bằng tiếng tây: vì chân vừa vấp phải một hòn đá lớn. Lúc ấy, người đàn ông mới nhìn lại một cái, rồi lại căm đầu đi ngay.

Bấy giờ vào khoảng bốn giờ hồn, mặt trời vàng chói lọi của buổi chiều

thu, chênh-chêch ở tay trái hai người, ngả giải những bóng cây găng xếp hàng trên mép đường đá vắng.

Hai bên đường toàn là đồng quanh, chỉ lác-dáu mấy nóc nhà già úp-sụp lên mặt ruộng lúa xanh rờn.

Hắn ta không hiểu sao người đàn ông kia lại ở vè miền xa vắng này như thế, đang có ý xét xem từ phía, bỗng người ấy như sực nhớ ra, đứng dừng lại ở bên một con đường đất rẽ vào trong ruộng và dẫn đến một lớp nhà ngói cũ ẩn hiện trong những khóm tre lớn và những vùng găng so-ro. Người đàn ông chỉ tay:

« Nhà tôi ở chỗ ấy! »

Hai người đi lên con đường đất đỏ hai trăm thước thì đến nơi. Chung-quanh nhà chỗ nào không có tre hay găng mọc thì rào thêm nứa. Lớp nhà

thấp, mái dốc và dã lún; cửa gỗ ván một đục be-bét, tường lở vữa và đèn cáu những rêu khô. Phía tả có một trái hiên lợp lá gồi, mới như vừa làm xong, đó là chỗ để một chiếc xe nhà màu đen, mồi sơn lại.

Người đàn ông đẩy công vào trước rồi đẩy cửa vào nhà. Nhà có ba gian như kiểu nhà cổ. Công việc thứ nhất của ông ta khi vào đó là đến ngồi sau một cái bàn lớn đầy những giấy má kê ở một gian bên cạnh, gần cửa sổ, rồi cắm-cụi viết hoài.

Trong sang gian giữa thì thấy tro tro có một bộ ghế ngựa với ba chiếc ghế gỗ không giống nhau. Gian ở đầu nhà bên kia thì khuất sau một tấm màn gió xanh; thỉnh-thoảng gió thổi, mép màn bay vén lên để cho trông thấy bên trong kê một chiếc giường tây với một cái tủ đứng. Khắp nhà mập-mờ tối, vì cánh cửa mở lúc vào đã khép lại: ánh sáng chỉ soi vào bởi hai cái cửa sổ nhỏ ở hai gian bên.

Hắn đương ngồi-đi nhìn cái tủ kính xếp chặt những sách, chợt để ý đến một vật trăng-trắng trên nóc tủ. Hắn nhìn kỹ, thì, lạ-lùng quá, đó là một cái đầu lâu.

Hắn kinh ngạc đến lạnh người đi không biết nhà này là nhà gì, mà người kia là người thế nào! Từ cù

chỉ, dáng điệu, cho đến noi ăn, chốn ở của ông ta cũng kỳ quặc lắm.

Hắn chưa biết nên vứng lòng mừng vì tim được một người chủ mới, hay nên lo. « Mà sao ông ta chẳng nói với mình một tiếng nào từ bấy đến giờ? Không hỏi xem quê quán mình hay tên tuổi mình như mọi người chủ khác... »

Cái đầu lâu nhăn răng ra cười một cách độc địa... Ngay lúc ấy, một câu hỏi như vừa dịp trả lời những điều hắn nghĩ trong trí: « Này tên anh là gì? », làm cho hắn giật thót mình lên. Hắn quay lại thì người đàn ông sau bàn giấy đã bỏ mũ, bỏ kính ra, đang nhìn hắn bằng đôi con mắt sáng một cách kỳ-quặc.

Hắn rụt rè để bọc sách lên bàn giấy rồi thưa:

— Bầm, tên con là Sắc.
— Là gì?
— Là Sắc à!
— Bao nhiêu tuổi?
— Bầm, con hăm ba.

— Anh thực biết kéo xe chứ?
— Bầm, trước con đã làm xe rồi.
— Ừ được, anh ở cho tôi, thì ngoài việc kéo xe lên phố, lại phải thổi nấu cho tôi ăn. Tôi sẽ trao tiền chợ từng ngày cho anh. Böyle giờ, tôi trả anh một tháng năm đồng cơm nuối. Về sau, nếu anh chăm chỉ cẩn thận, tôi có thể tăng cho năm hào hay một đồng nữa.

Người ấy dừng lại một lát rồi lại nói tiếp:

« ...Nhưng anh phải làm giấy giao ước ở với tôi ba năm liền kia! »

Hắn chưa dám thuận ngay, vì sự bắt buộc ở lâu với người chủ kia có vẻ khác thường, khiến cho hắn phải lo ngại.

Người kia lại hỏi:

« Thế nào? Sao anh lại không trả lời tôi? »

Rồi lại nhìn hắn một cách rất lả lùng, hai mắt lấp la lấp lánh.

Hắn bỗng rợn người lên một cái, ngập ngừng vừa nói vừa nghĩ:

« Thura, bầm ông.... con.... cũng muôn... »

Thì người đàn ông ngắt:

— Anh có bằng lòng không?
— Vâng, con bằng lòng.

Hắn nói rồi sợ hãi, hối-hận như lở mồm nói một câu rất quan trọng có thể nguy hại cho mình.

Người kia thi nhè bộ răng nhở và khép khènh ra cười, rồi tháo một tờ cam-doan cho hắn ký tên xuống dưới:

— Con không biết chữ quốc-ngữ.
— Chữ nho cũng được, miễn là có tên kỵ.

Tay hắn run lẩy-bẩy, viết được ba chữ Ngô-văn-Sắc thì thấy khô cả cổ họng, nuốt nước họng không trôi.

— Được rồi! Bây giờ anh xuống dưới bếp với tôi để tôi bảo cho ông Quảng biết là tôi đã mượn người khác.

Vừa nói, ông ta vừa mở cánh cửa sau mà lúc đó Sắc mới trông thấy. Rồi hình như biết hắn chưa hiểu rõ, ông ta lại cắt nghĩa thêm:

— Ông Quảng là một ông già thối nâu giúp tôi. Nhưng ông ấy không biết kéo xe: tôi mới mua lại được chiếc xe nhà để đi lên phố cho tiện... ông ấy lại yếu, muốn xin về nhà quê....

Lúc ấy, ông Quảng đang cúi gấp những quần áo cũ nhét vào một cái nải nâu đặt trên chõng. Thấy người chủ xuống thì đứng thẳng lên chào một câu nhỏ:

— Thura thầy đã về...

— Phải, ông Quảng. Anh này là người đến để thay ông đây. Anh ta trông cũng nhau-nhẹn có thể ở giúp tôi được lắm. Vậy ông bảo cho anh ta biết các công việc hàng ngày.

Nói rồi, người đàn ông quay ra, nhưng trở lại ngay tức khắc. Ông ta móc túi trong lấp ra một cái ví tiền đầy những giấy bạc, đếm sáu tờ một đồng đưa cho ông Quảng:

— Đây, tôi đưa trước cho ông tiền về tầu, đến mai khỏi phải đưa.

Lúc ông chủ kỳ khôi kia đi len nhà rồi thì Sắc ngồi thử trên chiếc

TẤT CẢ NHỮNG NGƯỜI VIỆT-NAM THÔNG MINH

Có lòng tự-cao về nước mình. —

Biết lo đến tương lai. —

Hay lưu-tâm đến lịch-sử nước nhà.

ĐỀU NÊN ĐỌC

NHỮNG THỜI-KỲ TRONG-DẠI CỦA NUỐC VIỆT-NAM TRONG LÚC HỒI-XUÂN

240 trang, 140 bức ảnh

50 XEM

chỗng tre dưới bếp. Hắn vừa trông ông Quảng nhặt nhạnh quần áo vừa nghĩ vẫn-vo. Sau thấy người dậy từ già cù lóng-ngóng mà vẫn không gấp được gọn gàng, nên hắn xin làm đỡ. Ông già nhách mồm ra cười một cách yên lặng để cảm ơn.

Sắc nghĩ bụng : « Sao ông chủ lại mượn người làm-cầm thế này ? Có lẽ vì không ai ở với ông ta được ». Lúc gói ghém xong đâu đó, Sắc se sẽ hỏi dậy từ già :

— Ông ở với ông chủ đây được bao lâu ?

Người kia nhìn hắn bằng đôi mắt ám khói, bộ mặt ngạc-nhiên, miệng cười như khóc :

— Cũng mới được độ năm, sáu tháng nay. Ông giáo tra tôi lầm, vì tôi làm ăn cần-thận. Nhưng tôi già yếu lầm, lại không kéo được xe, nên tôi phải nói với ông giáo tìm người khác.

— Trước ông vẫn có người kéo xe chứ ?

— Không. Xe ấy ông giáo mới mua được bốn hôm nay.

Sắc ngồi im, trông lên nhà trên, rồi bỗng hỏi :

— Ông giáo dạy học tận đâu mà lại ở tận đây, thế hở ông ?

— Chả dạy đâu cả. Mà cũng chả quen thuộc ai cả, nên chả thấy ai đến chơi bao giờ. Tôi thấy lúc nào

ông ấy cũng xem sách, mà mỗi khi lên phố lại thấy mang sách với nhật trình về, nên tôi gọi là ông giáo.... Rồi cứ thế, quen mồm đi.

Sắc lại hỏi :

— Lớp nhà đây là của ông giáo chứ ?

— Không phải. Chắc hẳn ông giáo thuê lại, mà chắc hẳn thuê một hạn lâu lăm.....

— Sao lại « chắc hẳn ? » Thế ra ông cũng không biết rõ hay sao ?

— Biết rõ gì ?

— Biết rõ ông chủ là người thế nào ?

— Việc gì phải biết rõ ? Mình đi ở thì biết là di ỏ, chứ vạ gì mà... Vả lại ông giáo không tra cái thói tò-mò thóc mách, không tra nói nhiều mà cũng không thích nói nhiều.

Thế rồi hình như cũng theo cái grong ít nhòi kia, người dậy từ già không nói câu nào nữa.

Sắc ngồi trên trống, tay mân mê cái miệng nải mới thắt, nghĩ đến cảnh đi ở lạ-lùng của mình. Hắn băng lòng hầu hạ bất kỳ ai, miễn là người ta có đủ com nuôi với tiền công trả hắn. Nhưng đến ông giáo này thì hắn không thể dừng bắn khoán nghĩ ngợi được.

Hắn hỏi ông Quảng đến công việc của hắn phải làm hàng ngày. Công việc cũng chẳng có gì, ngoài việc

kéo xe cho ông giáo thì chỉ phải chờ búa, thổi nấu với quét trước thôi. Nước thì không phải đi gánh xa, vì nhà đã có giếng. « Thực rõi lầm, anh ạ. Làm xong việc rồi thì tha hồ chơi. Hay ngủ cũng được, ông giáo không nói gì bao giờ ».

Sắcvin lấy truyện quét dọn để nói đến những sách vỏ bè bộn trong nhà, rồi nhân đó nói đến cái bàn giấy, cái tủ sách với cái đầu lâu. Hắn nghĩ đến đầu lâu cũng dù rùng mình, nhưng hắn cố làm mặt tự nhiên, nói một cách thản nhiên để ông Quảng không cho rằng hắn có ý thọc mách. Nhurg ông già cười sảng-sắc nhìn hắn một cách ngõnghinh nói :

— Anh không sợ cái đầu lâu ấy ư ? Tự nhiên. Hồi tôi mới đến ở thì tôi chẳng còn hồn via nào nữa. Góm ! Của đâu lại có của lạ dời !

Rồi vừa cười, vừa ho, ông già nói tiếp :

— Mà xem ra ông giáo quí lầm, giữ gìn rất cần-thận... còn tôi thì tôi không dám đến gần bao giờ, cũng không dám nhìn đến nó... vì hình như lúc nào tôi cũng tưởng nó nhìn mình, như nó muốn nói gì với mình. Nhưng được cái lâu dần đỡ sợ đi... Bây giờ thì tôi đã quen với nó.

Sắc hỏi :

— Ông quen với cái đầu lâu ấy ?
— Không. Quen nghĩa là trông quen di ấy mà, chứ mình là người sống thì làm quen sao được với những của ấy ?

— Sao ông giáo lại có cái đầu lâu thế nhỉ ?

— Không biết, vì tôi không dám hỏi. Nhưng ông giáo thường bảo tôi rằng cái đầu ấy là một vật hiếu có lầm; quí lầm kia đấy. Ông giáo dặn tôi phải có ý từ đứng đung trạm đến bao giờ... Có một lần tôi thu dọn ở nhà trên, lỡ tay đánh rơi một cái đồng-hồ to xuống đất, ông giáo đang ngủ hốt hoảng chạy ra, luôn miệng nói một câu: « Thế là xong, thế là hỏng rồi ! » Tôi lo sợ hãi kinh biết ngần nào, nhưng lúc ông tôi trông thấy cái đầu lâu vẫn còn đó thì liền đồi ra vẻ mừng rỡ, không mắng tôi một tiếng nào qua. Cái đồng-hồ quả lắc đem lên phô chĩa mắt ba đồng bạc mới chạy lại được.

(Còn nữa)

THẾ-LƯ

NÊN NHỚ

Nếu muốn được một thứ ảnh mỹ-thuật hoàn-toàn, có thể lưu-truyền đến nghìn năm như lời một nhà văn-sĩ đã nói :

Trăm năm ta lánh cõi trần,
Nghìn năm ảnh vẫn tinh-thần như xưa ;
thì nên đến chụp hình ở hiệu HƯƠNG-KÝ

84, phố Hàng Trống - Hanoi

còn ông tài xế kia cũng là bạn thân thi sao, nên bắc-dắc-dĩ ông cũng phải mời ông tài : « Ấy còn « quan Tài » mời quan láy di chử ».

Của P.N.-Lan Hongay

Tính ghen.

Bà phán — Thưa óng, nhà cháu đêm ngủ hay ú-ó nói mê :

Ông lang — Bà muốn lấy thuốc chữa cho ông nhà ta khỏi nói mê chử ?

Bà phán — Không ạ, xin ông cho thuốc để nhà cháu nói rõ ra.

Của cô P.T.T.-Hồng Haiphong

Lý Toét đi xem chớp bóng.

Lý Toét, Ba Éch hai người rủ nhau đi xem chớp bóng. Trên màn ảnh chiếu một cuộc tranh đấu tennis và những người đi xem.

Lý Toét — Họ « nàm » gì thế bác ?
Ba Éch — Họ đánh « ten lit » đấy bác ạ.

— Thế những người kia ngồi « nàm » gì thế ?

— Người ta đi xem đáy bác ạ.

— Minh cũng đi xem, ta « nèn » ngồi với họ cho gần.

...

Của B.-Ké Hué

Quân cướp loài gì ?

Bà ơi, quân cướp loài gì ?

Quân cướp cũng loài người, cũng mày, tay chân như ta.

Không phải quân cướp loài rắn sao ba ?

— Ai bảo con thế ?

— Bà không thấy trong báo thường nói quân cướp hay bắt « cóc » sao ? Chúng không phải loài rắn thì chúng bắt « cóc » àm gì thế hở ba ?

CÙNG CÁC BẠN DỰ THI

Vì có nhiều người dự thi, nên không thể trả lời riêng từng người được. Bởi hai tháng mà không thấy đăng tên mới có thể biết là mất bài được, vì bản báo phải lọc đăng có thứ tự.

Người làm nhà nên biết rằng:
CHỈ Ở 42, Rue de Takeu MỚI CÓ

KIẾN-TRÚC-SU'
ARCHITECTES DIPLOMÉS
Chuyên môn về Kiêu-nhà.

VUI... CƯỜI...

Của T.V.-Kiên Sơn-Ây

Đỗ biết.

Một chủ tiệm dì mua một liễn gù & dâu về không biết, khi về đến cổng chùa, gấp một người bạn hỏi :

— Chủ mua liễn gù đấy.
— Đỗ biết đấy.
— Liễn trong chử gù !
— Không phải.
— Thế liễn cơm...
— Không phải.
— Liễn chào ?
— Không.

Dự thi số 6

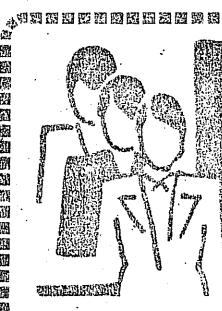
— Cám ơn cụ Lý, nhờ giờ nhà cháu cũng đủ bát ăn.

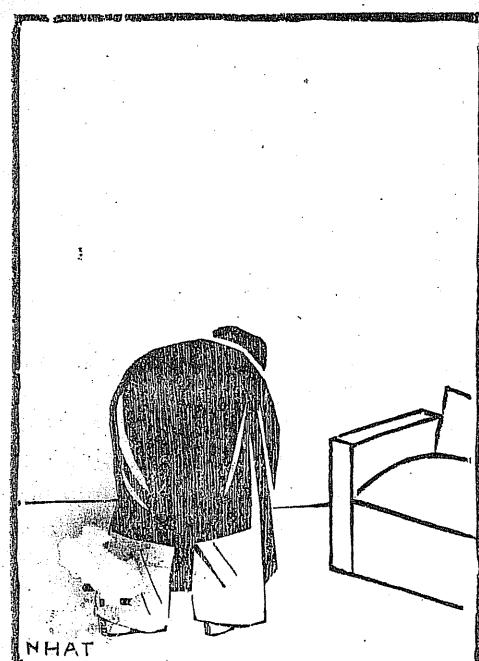
ĐÔ-HUU-HIEU

TAILLEUR DIPLOMÉ DE L'ÉCOLE INTERNATIONALE DE COUPE DE PARIS

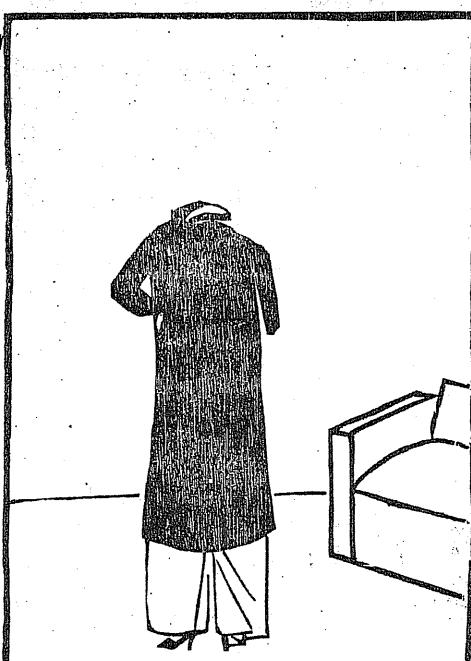
N° 41 Rue du Chamore

Coupe et façons impeccables et soignées adaptées à toutes anatomies. Aucune augmentation sur les prix courants

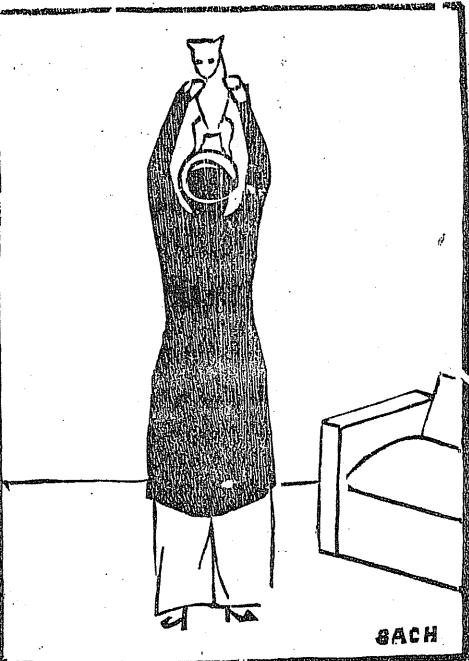
— Uí chao! Con tôi nó đi chơi cả ngày bây giờ mới về.

— Con yêu của mợ ngoan qá!

— Cho mợ hòn cái nào!

!!!!

HÒA VỚI ANH TÚ-MƠ VÀ HỎI ANH ẤY

(P. N. T. Đ. số 6)

Cơng gióng ngọt, trời còn thói sẩm sét,
Nữ là điều hòn vặt giữa dội ta.
Bắt tay nhau giờ lại làm hòa,
Lượng hải rộng, lượng hà đâu dám hép?

Thôi rầy « ăn cánh » cả hai cùng
đánh thép,
Đỗ ông mèn, ông kép lại làm chi?
Tha hồ cho Đông-chu « chu » mà H
Đinh « hì »,
Xem tú ấy với tú ni ai nhúc nhích?
Tuy vậy, trước khi với người ngoài
đối địch,
Nỗi hiềm nghi nên giải thích cho
nhau:

Tạ đằng này, trước bác có một câu:
« Quai hai gối, chống hai tay », đầu
nó cũ...

Dám hỏi bác: khách nho-nhã nói
cùng Phụ-nữ,
Nói thế này, nghĩ thử.....nó làm sao!
Lạy ru? Thị đằng này chả dám nào,
Hồng lè ấy trong Trào vừa mới bở.
Vả, năm bảy đàng tu-mi như bác đó,
Đã đến nỗi nào đâu mà lạy họ cho
cam?
Xiroc ru? Thị đều lầm! bất kham!
Giọng thị tinh, học làm chi? bác nhỉ?
Bảo là xiroc, thật không có lý,
Có lý nào « phàm » đến thế? Thế thi
Nghĩa gì? Bác bảo tôi đi!

TÚ-XƠN

TRẢ LỜI ANH TÚ-ĐƠ

(Nguyễn Tú-Xơn)

Ăn cơm mới, nói chi truyện cũ,
Anh Tú-Đơ khéo rõ...chỉ lối thôi!
Truyện chống tay, quỳ gối, tưởng êm
rồi,
Nay lại hỏi, hỏi thời ta lại nhắc:
Chị Phụ-Nữ, con người thắc-mắc,
Gà đẻ gà cục tác thế ru mà!
Nhớ hay chẳng khi hết mệt ở buồng
ra,

Phó trong ngọc trắng ngà muôn vẻ
đậm....

Bắt Tú-Mơ đúng yên mà ngắm,
Chị đẹp sao, đắp lấm, chín nghìn....(1)
Thời đâu rằng dạ đá, gan lim,
Chưa há dẽ điềm-nhiên như bụi đất....
Đã Thánh sống cũng cảm ngây, cảm
ngất,
Huống chi ta,xin thù thát,rất si-tinh...

(1). — Nói có sách, mách có chứng xin trích
lại mấy câu ốm-ờ của chị em Phụ-nữ (tập số 2):
.....hết mệt chị ra,
Dày dày sẵn đúc một tòa
Làm tôi trông thấy vây mà thất kinh.
Tử nay xin đứng yên mà ngắm,
Chị đẹp sao, đắp lấm, chín nghìn.....

Quá say nên rắc-rối sợi tơ mảnh,
Thời trách móc cũng dành cam tiếng

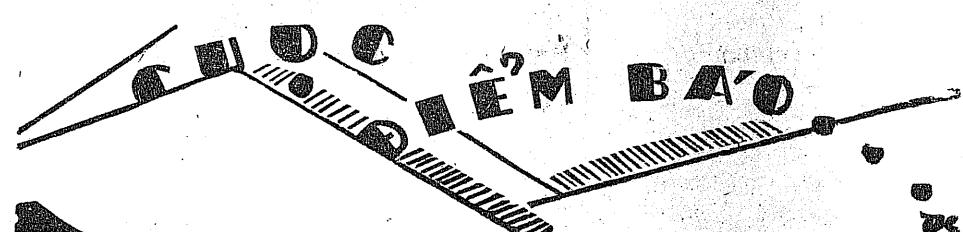
xuọc.

Nhưng lỗi tại ai khêu tình ta trước,
Bỗng tự dung, ai dám nước non gi....
Còn trách chi, hỏi vắn nữa mà chi,
Bởi ai thế..., thế thì ta phải thế....
Nhắn chị nó nên trách mình đã nhé,
Rồi về sau, hay sẽ trách ta.

Ai ơi, mặc lốm rồi mà!

Già mồm còn kẽ con cá, con kê!
Thà rằng lấy rồ mà che,
Gái ngồi phải cọc, lùm di cho rồ!
Hiểu chưa? Anh Tú-Đơ ơi!!

TÚ-MƠ

Lại sắp ra một tờ báo mới

Anh em trong làng báo còn ai
không biết cái ông béo tốt, hồng-
hào có nụ cười tinh nở luôn luôn
trên cặp môi đỏ thắm: ông Đặng-
trọng-Duyệt, chủ nhiệm báo Chớp
bóng, nguyên chủ nhiệm báo Nhân
loại.

Nhưng có một điều anh em không
ai biết: là ông Đặng-trọng-Duyệt lại
sắp ra một tờ báo mới nữa: tờ
Đông-Hưng báo.

Hôm qua, Nhị-Linh được hân-
hạnh-tiếp truyện ông Đặng, ông cho
hay rằng ông sắp sửa đệ đơn xin
phép, và ông lại yêu quý cho biết rõ
cả tôn chỉ và phương trâm và mục
đích tờ báo rất có giá trị kia. Ông
Duyệt nói:

« Tờ Đông-Hưng của tôi sẽ là co-
quan của phái « Giải phanh điệu »
(chữ nho Tàu) hay « mỹ thực »
(chữ nho Nhật), hay nói nôm na,
phái « biết ăn của ngon vật lạ » mà
chữ Pháp dịch gọn thon lòn là
gastronomes.

« Mục đích báo tôi là cốt dạy

người mình biết ăn, vì có biết ăn thì
rồi mới biết nói. Chả thế mà bao
giờ chữ ăn cũng đi trước chữ nói,
« ăn nói ».

« Biết « ăn nói » thì tức khắc biết
« làm » ngay có khó gì. Vậy thi
« ăn » không những là một sự cần,
mà lại còn đứng đầu các công việc
trăm khôn khéo ở đời.

« Cách xếp đặt các món trong tờ
báo của tôi, tôi không dám khoe
với, anh em đón xem số đầu sẽ rõ.
Nhưng tôi xin cam đoan trước rằng:
món nào cũng ngon, cũng khéo,
không mặn quá, không ngọt quá ».

Bản báo xin có lời chúc cho tờ
Đông-Hưng của ông Đặng-trọng-
Duyệt chóng ra đời và sẽ được cùng
báo Nhật-Tân sống lâu muôn tuổi

Đông-Thanh đổi mới.

Báo Đông-Thanh thâm thực!

Chờ cho đến đúng ngày sinh nhật
mới tái bản...một số. Mà có thể thôi
đâu, lại đổi mới, mới hẳn nữa mới
ghê cho chó!

PHÒNG THĂM BỆNH

Bác-sỹ Ngô-Trực-Tuân
Có bằng chuyên môn Dực-anh của
Đại-học đương Paris
46, Phố Hàng Cót — Hanoi
Giây nói 725

Giờ khám bệnh:

Sáng từ 7 giờ đến 11 giờ

Chiều từ 4 giờ đến 7 giờ

Thăm bệnh ngoài phố mỗi giờ nào cũng đi

THUỐC LÂU HỒNG-KHÈ

Bệnh lâu mới phát ra mủ, ra máu, buốt tức, hoặc bệnh đã lâu chưa không rút
nọc, mỗi khi uống rượu, thức đêm, trong người nóng nẩy, lại thấy có mủ và xem trong
nước tiểu có vẫn, uống thuốc này đều khỏi rút nọc. Thuốc đã mau khỏi, lại không
công phật, nên được anh em chị em đồng-bào tin dùng mỗi ngày thêm đông, cả người
Tây, người Tàu cũng nhiều người uống thuốc này được khỏi rút nọc, công nhận rằng không
thuốc nào hay bằng thuốc lâu lâu Hồng-Khè. Giá 0\$60 một ống. Bệnh giang-mai, tim-la phát hạch
lên soái nóng rét lò-loét quy-đầu đau xương, rát thịt, rúc đầu, nổi mề-day, ra mào gà,
hoa khế, phá lở khắp người, uống một ống thuốc là kiến-hiệu, không hại sinh-dục. Cũng 0\$60
một ống. Xin mời qua bộ lại hoặc viết thư về, lập tức có thuốc gửi nhà giày-thép đến tận nơi.

HỒNG-KHÈ DƯỢC-PHÒNG

88 — Route de Hué (số cửa chợ Hòm) Hanoi — Téléphone 755

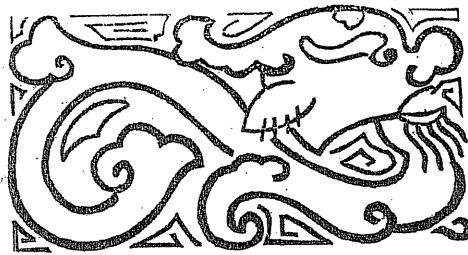
JOSEPH T. Đ. TRÚC

Luật-khoa Cử-nhan, Đại-Hoc-
đường Paris. Cố-vấn pháp-luật
Số 5, Hàng Da cũ, Rue des Cuirs
(cạnh bến chợ Hàng Da, Hanoi)

Việc kiện-tụng, làm đơn, hợp-đồng, văn-
tư. Đòi nợ. Mua, bán, nhà, đất v.v...

Lệ hỏi pháp-luật: mỗi lượt 1 đồng

Bóng cô PHỤ-NỮ THỜI-ĐÀM

NĂM THỨ, TƯ Tập mới, Số 1

PHỤ NỮ THỜI ĐÀM

TUẦN BÁO XUẤT BẢN NGÀY CHỦ NHẬT

30 JANVIER 1933

LÝ-LUÂN (LOGIQUE) VÀ TỔNG NHO

Tư-tưởng (*pensée*) là một sự liên-hoàn (*union*), một sự hợp tác (*réunion*). Sự liên-hoàn kết hợp ấy, người ta gọi là *suy-lý* (*raisonnement*) hay lý-luân (*logique*).

Suy-lý là nối lại với nhau nhiều sự phán-đoán, nhiều ý-kiến (*jugement*) để làm một sự phán-đoán mới, một ý-kiến mới (*jugement nouveau*). Vậy thì *suy-lý* là dùng tri-thức (*esprit*) mà đi từ cái đã biết (*connu*) sang cái không biết (*inconnu*) cốt để tìm cái mới mà không cần phải có kinh-nghiệm (*expérience*), không cần phải đồng-hoa (*élaborer*) tới những điều đã biết từ trước.

Y a! nói thế khó hiểu dữ da! Nhất là khó hiểu cho các đồ đệ bạn Tống nho (*disciplines des confucianistes des Tsong*) mà ta đây thường phê-bình (*critiquer*) thường công-kích (*attaquer*).

Vì họ cúc cung tận tụy với đạo Khổng (*se dévouer corps et âme au confucianisme*) mà họ tôn sùng là một đạo-lý hoàn toàn (*morale parfaite*) thì họ còn khi nào chịu đi từ cái đã biết sang cái không biết, sang cái chưa biết nãra! Họ chỉ quanh quẩn, chỉ chịu bao bọc vào trong cái biêt cũ rich từ mấy nghìn năm (*vieux des dizaines de siècles*).

Thế thì nói họ không biết suy-lý, họ không biết lý-luân cũng không phải nói quá (*exagérer*).

P. K.

Tho' Mo'i

MỘT CẢNH TRÊN XE-HÒA

Xe chạy ra đến ga Lang-cô,
Một lũ dân nghèo định bán sò,
Vừa rao vừa lạy mài mới có người
mua,
Tiền chưa kịp trả, xe chạy vù!
Giỏ sò mất,
Người bán ra về ứa nước mắt;
Người mua ăn sò ái-nại thay,
Muốn trả tiền mà trả cho ai?

Ở đời kẻ nhỏ thường hay chịu thiệt
thời,
Kẻ lớn có lòng nhân-tử nhưng xa-xôi,
Thì cũng thế thôi!...

Tác-giả: PHAN-KHÔI

MỘT CẢNH TRÊN XE-DIỆN

Xe đến « qua-dơ-măng » Cửa Nam
Có thằng bé con tiếng rao vang:
« Ai uống nước vối nóng ăn thuốc
không nào! »
Trời bức lòng ta đương khát-khao.
— « Mua bát nước! »
Uống xong bát nước, ăn điếu thuốc.
Tiền chưa kịp trả, tầu chạy vù,
Thằng bé tro' mắt khóc hu hu.

Ở đời, kẻ nhỏ thường hay chịu thiệt
thời,
Kẻ lớn có lòng nhân-tử nhưng xa-xôi.
Thì... « mắm-sốt » thôi!...
Gà già: TÚ-MÔ

Phụ-nữ Thời-đàm SỐ TÓI

SẼ CÓ NHỮNG BÀI:

Rửa bát cách nào cho khỏi sạch
(Đại luận)

Xấu kim, xấu dắt
nào cho tiện
(Xã thuyết)

Khi đánh phán, nên đánh
cả hai tai
(Tiêu phê bình)

Có sao Tú ấy
lại là Tú Xon?
(Văn hài)

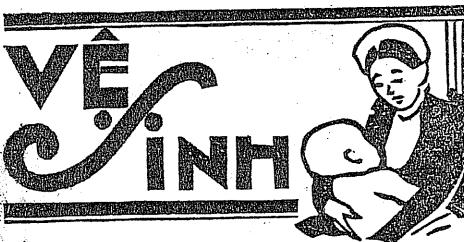
Hòn yêu nước chanh (Tiểu-thuyết)

Là những bài đặc sắc nhất, hãy
đón xem

Báo Phụ-Nữ thời đàm là một tờ báo
đáng đọc, vì có tài tức Phan-Khôi làm
chủ bút. Ai không đọc P.N.T.D. là người
quê mùa. Không tin cứ hỏi Lý-Toét thì
khắc biệt.

« Phụ-nữ Thời-đàm số trước hay
hơn số này! » Ai đọc số này rồi chắc
cũng phải nói như vậy. Phải! hay hơn!

Chẳng những số 1 hay hơn số 2, mà
số 2 lại còn hay hơn số 3, số 3 lại còn
hay hơn số 4 nữa. Phụ-nữ Thời-đàm
cứ như thế mà tiến bộ hoài.

Các cách cho con bú.

Cách ngồi. — Ngồi ghế hay ngồi giường cũng được, quý hò đừng nằm. Nếu mặc yếm thì vạch yếm ra, nếu mặc sô-mi thì cũng vạch sô-mi lên rồi tra đầu (hoặc num) vú vào mồm đứa con (con gái hay con trai cũng được) hễ khi nào con bú no rồi mà nhả vú ra thì lại đây yếm hoặc sô-mi lại.

Cách đứng. — Đứng một chỗ hay đổi chỗ luôn cũng được, quý hò đừng ngồi và đừng nằm (cách này chỉ dùng khi nào con khóc và quấy hoặc khi nào người mẹ ngồi lâu tê chán, và cuồng cảng). Còn cho con bú thì cũng như cách ngồi.

Cách nằm. — Nằm giường hay nằm vỗng cũng được. Cách này hơn nhất vì người mẹ có buồn ngủ mà ngủ đi thì tiện lắm.

Vệ-sinh. — Người mẹ thường mắc bệnh sưng vú, là vì vú sưng lên. Lúc đó không nên cho con bú là vì cho con bú thi đau vú lắm, không thể cho con bú được.

Có lẽ có thứ vi-trùng, gọi là vi-trùng vú (*mammella bacterilla*) nó

ở trong vú sinh ra. Vày hòom tránh khỏi sự truyền nhiễm sang con, thi không gì bắn cho con bú, lấy nước súc việc giội vào vú đã.

Ai mới khôi

Ba,

VĂN HÀI

CẨM TÁC

(Gà già: TÚ-MÔ)

Vi sao ta gọi Tú-Xon?

Vi ta thui-thuôi, có đơn một mình.

Quanh quẩn rồi lại quẩn quanh,
Loanh quanh lần quẩn một mình
thắng ta.

.

Ngồi buồn thơ thẩn đi ra,
Đung phai cột nhà thơ thẩn đi vô.Ngồi buồn thơ thẩn đi vô,
Đung phai cái bồ thơ thẩn đi ra.

Trước sau vẫn có mình ta.

Trách cõi Phụ-Nữ phe-lò một khi (1)..

Anh Tú-Mô cũng làng thi (1).

Nhân-tinh, nhân ngãi, vậy thì nhiều
thay.

Đã có Cả-Mốc Nam-thành (2).

Lại có Béo-Mô ở trong (2) Sài-thành.

Âu là kéo cánh cùng anh,

Tú Xon rồi sẽ đổi thành Tú-Đơ....

TÚ-XƠN

1 — 2. Xin cam đoan là giống văn của tôi tức

Tú-Xon

GIA CHÁNH

VIỆC NỘI-TRỌ

Em từ thủa nhỏ đến nay, vì cái thiên chức bắt buộc, nên em đã từng nhiều phen lẩn-lộn ở trong bếp. Em đã từng nghiên-cứu kỹ càng về cách làm bánh và nấu đồ ăn. Người ngoại cuộc thì tưởng rằng dễ-dàng, nhưng em đã ở trong vòng, em biết: nấu ăn cũng phải có học-thuật.

Vậy em đem ra những sự em đã kinh-nghiệm được để hiến chí em.

CÁCH LÀM MÁY MÓN ĂN

Món mắt lườn sào chua. — Muốn lấy 7 con lườn, moi lấy mắt, rồi đem mắt băm nhỏ, viên lại. Chảo gang đun nóng già cho mỡ vào. Khi sào cho ngọt lửa cháy thật to tạt vào chảo, mùi mới thơm. Cho hành sào vàng lên rồi cho mắt lườn vào, đảo lên, rồi đây vung hầm kỹ.

Khi chín, bắc ra múc lên đĩa, rắc rau mùi và một ít phấn soa dóm vào cho khỏi tanh.

Món bách vị. — (Món này là món gia truyền của nhà em). Cho mỡ vào chảo, rồi cho 3 củ hành tây, hai con cà-cuống, 3 quả ót tây cay, một hào ca-ry, 5 xu rau răm, 4 quả khế, 5 nhát gừng, 3 nhát nghệ. Đảo kỹ lên, úp vung để 5 phút rồi bắc ra cho vào đĩa.

Món này ăn nóng, phải và lùa nhu và bún thời mới ngon. Nếu muốn thật ngon, cho thêm một ít tàn

hương nước thải vào.

Món khế hấp. — Thái khế mỏng ra theo chiều ngang thành từng miếng như hình ông sao, lấy cái tăm sâu vào giữa, để dựng đứng lên như cái tăm, rồi cầm cái tăm đó lên lưng một con tôm sống, rồi thả tôm vào một chảo mỡ nước cho tôm bơi độ ba phút. Rồi bắc lên bếp, khi thấy con tôm đỏ, thì bắc ra. Khi ăn, cầm giữa cái tăm ngoạm một miếng con tôm, ngoạm một miếng khế, ngon tuyệt.

Món tă-pi-lù. — Món này nấu hơi khó. Khi nào muốn ăn, lại hiệu Nhật-Tân bảo là có ngay. 6 xu một bát. Ăn xong nhớ uống thuốc tẩy vì món này khó tiêu.

CÁCH LÀM BÁNH

Bánh bi ve. — Áo — Lá soan ta nhặt thật kỹ, luộc rừ, vắt khô rồi giã nhỏ. Nước luộc lá soan đun lại cho sôi, nhào với bột, đường và lá, rồi lèn cho rỗ, sau rưới bốn thùa dầu cá.

Bao áo. — Nhán làm báng bi-ve, thử thật rắn, bột dày mỏng bao ngoài nhán, để trên miếng lá chuối cắt tròn, xếp vào quả hấp.

Khi nào bánh trong và mỡ mặt thì đem ra. Lấy sỏi vụn rắc lên trên, thế là được.

Thí bánh này dùng để thử các quan thi mới bổ công làm.

HOA NHỎ NỎI

Tranh của BẢO-SƠN và KHÁI-HƯNG

GÁNH HÀNG HOA

Tranh của ĐÔNG-SƠN

Luôn hai hôm, Minh không ra đến ngoài. Vì hai mi mắt chàng tuy bót sưng, nhưng hẽ tia ánh sáng mặt trời lọt vào con ngươi thì lại làm cho hai hàng lè chảy ra ràn rụa và rức buốt đến tận óc. Minh có cái cảm giác như bị những ngọn thương, những mũi tên bị săt xiên vào mắt suốt sang tận phía sau gáy. Bởi vậy, Minh dẫu vẫn khỏe mạnh, mà luôn hai hôm nằm liệt giường, trong phòng cửa đóng kín mít như một người mắc bệnh trầm trọng vậy.

Trong khi ấy, thì Liên tam nghỉ đã bán hoa, lúc nào cũng chầu chực bên chồng để trông nom săn sóc.

Ông lang Ba mà nàng mời đến chữa cho Minh vẫn cam đoan với nàng rằng chỉ năm hôm là bệnh Minh khỏi hẳn. Song những lời ủy lao, trấn tĩnh của thầy chẳng thể làm yên được lòng bối rối, lo sợ của Liên.

Còn Văn thì không những chàng chẳng tin gì lời thầy lang, mà chàng còn lấy làm ái ngại khi chàng đứng ngắm thầy dắp lên mắt bạn những miếng tiết lá dòng dành vò ra để dỗng lại. Chàng chỉ chờ cho thầy bước chân ra ngoài ngưỡng cửa là ném những miếng thuốc «mách qué» ấy xuống gầm giường, rồi lấy thuốc tây và bông ra rửa cho thực sạch.

Vì sự dùng thuốc ta và thuốc tây mà Liên và Văn bao lần giận nhau. Văn tức tối gắt gỏng vì nỗi Liên chẳng hiểu gì tới cách vệ-sinh, bã thử lá quái gì cũng dễ dàng dắp lên mắt Minh. Chàng giặng nghĩa về vi trùng cho Liên nghe, thì nàng chỉ cười vì nàng không thể tin rằng trong những lá dòng dành mà

Xem Phong-Hoa từ số 66

lại có vi trùng, và có lẽ nào những con vi trùng ấy bé nhỏ đến nỗi mắt tinh tường của nàng không nhìn rõ được.

Vâng lại nàng nghe ông lang Ba dèm pha thuốc tây mà nàng ghê sợ. Mỗi lần đến thăm bệnh nhân, ông ta lại

với Liên, sau thấy nàng ương ngạnh thì chàng cứ tự tiện theo ý mình mà chữa cho bạn, để mặc Liên theo đuổi mời ông lang Ba.

Sang ngày thứ ba thì bệnh bắt đầu thuyên giảm, rồi hai hôm sau, mắt Minh hình như khỏi hẳn, tuy trông ra ánh sáng còn hơi chói.

Văn và Liên vui mừng khôn xiết kể. Nhưng người vui mừng nhất là ông lang Ba. Ông đặt cao cái mục kính gọng đồng lên tận trán, đưa tay vuốt bộ râu bạc lơ thơ, cất giọng tự đắc, bảo Liên:

trong phòng, chàng lấy làm bứt rứt buồn bã. Cố gượng, chàng lấy sách ra đọc. Nhưng chỉ đọc được vài giòng, chàng đã thấy hoa cả mắt, và những chữ đen như nhảy lộn sộn trên trang giấy trắng.

Gập sách lại, Minh đeo kính râm, cái kính mà Văn mua biếu chàng hôm trước, rồi thong thả ra vườn đạo chơi cho được khuây khỏa.

Nhin qua đôi kính tròn mầu giờ các vật đều nhuộm một sắc sám, như bị bao bọc trong làn sương mù ảm-dạm. Những hoa «tigôn» đỏ tươi, Minh trông như mờ hoa giả khô khan làm bằng giấy lím. Mầu trắng mát của những hoa huệ rung rinh trên cuống cao và mềm dã trổ nên hung hung, cứng nhắc, ủ rũ dưới ánh nắng vàng úa của mặt trời buổi sáng. Những hoa hồng-quế sắc thắm thì biến thành rặng hoa den mọc lè sè trên mặt đất mầu chì xám.

Trong lúc mơ màng, Minh hoảng hốt như lạc vào một nơi xa lạ giữa một buổi chiều tà. Chợt nghe tiếng cuộc xói cỏ, chàng quay lại. Ông lão Hoạt làm vườn, vụt nhắc chàng nhớ rằng chàng đang đứng trong vườn nhà và vợ chàng vừa từ biệt chàng quầy gánh hoa đi bán.

Song những ý tưởng hắc-ám như vẫn quanh quẩn trong tâm trí Minh. Nghi hoặc, chàng hỏi ông Hoạt:

— Hình như độ này nắng to, hoa héo mất cả.

Ông lão ngo ngác, chống cuốc nhìn quanh vườn một lượt, rồi đáp:

— Không, các thứ hoa van tưới tốt như thường đấy chứ.

Minh không tin, đứng ngâm nghĩ. Rồi thốt tìm ra một ý kiến gì hay

cẩn kẽ dặn nàng chờ dùng thuốc tây vì ông ta nói thuốc tây nóng lắm, chỉ hợp cho người tay có máu hàn và ở xú lạnh, chứ không thể dùng chữa cho người Annam có máu nhiệt và ở xú nóng được. Liên tuy không hiểu thế nào là hàn, là nhiệt, song vẫn lấy làm tín phục lời thầy tắm.

Nhưng mà đổi với tính quả quyết của Văn thì bao giờ nàng cũng nhượng bộ. Vì Văn trước còn cãi lý

— Đây chị coi, tôi nói năm hôm khỏi là y như rằng năm hôm khỏi. Nếu không nghe tôi mà đi dùng thuốc tây thì mù rồi còn đâu.

Văn nghe thầy nói chí mím cười vì chàng chắc chắn rằng Minh khỏi là nhờ ở lọ thuốc tây.

Sáng hôm nay, Minh đã giục vợ lại gánh hoa đi bán. Ngôi một mình

ILS FONT TOURNER
LA TÊTE DES FEMMES

LES COMPLETS
ET PARDESSUS

DE LA MAISON

TAN-MY

Tailleur

91, Rue de la Soie

HANOI

Peintures GECKO

PHUNG-NHU-CUONG

N° 53, Rue de la Citadelle, Hanoi

Hiệu sơn THĂNG-LONG

MÙA RÉT ĐÃ TỚI !!!

Hiệu dệt áo CÚ-LẬP
61, Rue de la Soie, Hanoi

Có đủ máy móc chuyên dệt áo Pull-over, chandail, chemise sette de Tennis quần áo, quần áo trẻ con bằng laine và coton, già bạ, kiều đẹp, có nhiều mẫu hoa (dessins gacquards lối mới).

Bán buôn bán lẻ

Từ nay các quý-bà, quý-cô hẳn được vừa ý, vì tiệm chính BOMBAY 89, Hàng Khay đã khoáng-truong rộng rãi, với muôn nghìn hàng mới, kiều lạ, thiệt đủ chồ chung bày cho tiện việc kén chọn. Nhất là vụ cưới xin đến nơi. Tiệm chính BOMBAY đã nhận rất nhiều hàng từ Albéne, đóng hộp rất lịch-sự.

hay, chàng mỉm cười, đưa tay lên từ từ bỏ cái kính râm ra. Ánh sáng trong trèo của một buổi sáng mùa hè như dội xuống các mầu trời tốt, rực rỡ và cặp mắt Minh như l่าน đầu được ngắm một cảnh tung bừng sáng sủa.

Bỗng chàng thấy chóng mặt: các mầu xanh, mầu đỏ, mầu tím, mầu vàng bay lộn, nhảy múa ở trước mắt chàng, rồi hòa hợp chộn lẩn biến thành một sắc trắng, vù vù quay tít như cái chong chóng, như cái cánh quạt điện.

Cái vòng trắng ấy trước còn nhỏ bằng cái đĩa, sau dần dần lan rộng mãi ra, che kín cả cảnh vật. Rồi Minh thấy nhà cửa, vườn cây cho chí trời đất, đều vận động thật nhanh theo một chiều, chung quanh một cái trụ vô hình.

Chàng kêu rú lên một tiếng, suýt ngã. May vờ được thân cây hoàng lan, chàng ôm ghì lấy, cuí xuống thở hồng hộc rời rạc cả chân tay.

Ông Hoạt sợ hãi, vứt cuốc, chạy lại đỡ chàng rồi nhặt kính rơi dưới đất deo vào mắt cho chàng và đưa chàng vào trong nhà.

Tuy các cửa đã khép mà Minh vẫn tưởng tượng như cái vòng ánh sáng còn quay ở trước mắt. Bỏ kính ra, chàng vào giường nằm nghỉ. Bỗng nhìn lên, Minh không thấy cái đình màn nữa và như trèo vào một cái hang sâu thẳm, tuy ánh sáng lách qua khe cửa chiếu vào trong buồng, khiến chàng đưa mắt sang hai bên thấy đủ mọi vật một cách rõ rệt, phàn minh. Chàng cố chú ý nhìn lại, nhưng ở chỗ định màn, chàng vẫn chỉ thấy một vòng đen, dần dần rộng mãi ra bao quát cái. Rồi cái vòng đen ấy thoảng biến thành hai cái vòng đen.

Sợ hãi, Minh ngồi nhôm dậy, đưa tay lên dụi mắt, vì chàng tưởng như có dữ bám chàng lấy con ngươi, khiến chàng trông không được rõ: nhưng mắt chàng vẫn ráo hoảnh mà cái khoảng đèn tròn ở trước mắt vẫn sững sững như đèn ám ảnh chàng. Chốc chốc cái khoảng đèn tròn lại thoát nhiên thành hai, rồi lại vụt nhập vào thành một, lúc rộng loang ra, lúc thu nhỏ lại, lúc quay tít, lúc đứng im phẳng phắc.

Cúi xuống, Minh nhầm nghiền mắt lại, cố sưa đuối trong trí nghĩ cái vòng hắc ám nó đến như định bao bọc lấy chàng, nhốt chàng vào trong ngực tối, vì chàng vẫn chắc chắn rằng đó chỉ là một sự tưởng

tượng của tâm-trí chàng mà thôi.

Chàng nghĩ:

— Chàng có lẽ mắt ta đã khỏi hẳn như thường mà lại có cái tật ấy được.

Thật vậy. Trong khi Minh nhắm mắt thì cái vết đèn chỉ thỉnh thoảng thoáng hiện ra, lại biến đi ngay. Chàng tự vi với một vị hòa-thượng tĩnh-tọa trên bệ tòa sen, thì chàng lại mỉm cười. Rồi chàng thấy tâm hồn chàng được sáng-sủa, và đầy dẫy những tu-tuồng lạc-quan, những khái niệm về một cuộc tương-lai dịu-dàng, êm-ái. Chàng còn ao ước gì hơn nữa? Một người vợ hiền và người bạn tốt. Đó là hai thứ hiếm có nhất ở đời, mà chàng có cả.

Đoái tưởng

tới tấm lòng áu yếm thành-thực của hai người đã tận tâm, kiệt lực vì chàng trong mấy hôm, Minh mơ màng tưởng như vợ và bạn đương đứng ở hai bên ngắm chàng mà mỉm cười.

Minh mở choàng mắt ra thì ảnh hai người đã lại biến ra hai cái khoảng tròn đèn sừng-sừng nguyên chõ cũ. Chàng sợ hãi, thở hồng hộc như người bị ma ám. Rồi chăm-chăm nhìn kỹ, chàng thấy hiện ra trong hai cái vòng đèn ấy cặp mắt đỏ ngầu và cái mồm rộng hoác. Chàng kêu rú lên, với vàng lại nhắm mắt lại.

— Minh oi! em đã về.

Nghe tiếng vợ, Minh thấy đỡ sợ, đỡ khổ. Chàng thong-thả, mở mắt dăm-dăm nhìn, rồi hỏi:

— Minh đứng ở đâu?

Liên cười:

— Minh khéo vò lấm, em đứng ngay trước mắt, mà mình còn hỏi ồm-ờ.

— Không mà, anh có ồm-ờ đâu. Anh không trông thấy mình thực. Có lẽ tại mình đứng vào trong cái vòng đèn tròn của anh.

Liên cho là chồng nói bông, cười khanh-khách:

— Cái vòng tròn ấy mình vẽ tự bao giờ vậy?

Không trả lời, Minh nghiêng đầu liếc mắt nhìn ra phía trước mặt, rồi tươi cười bảo vợ:

— Anh nhìn thấy mình rồi.

Liên ngắm chồng, vẫn cười sảng

sắc.

— Minh biến thành loài gà đáy à?

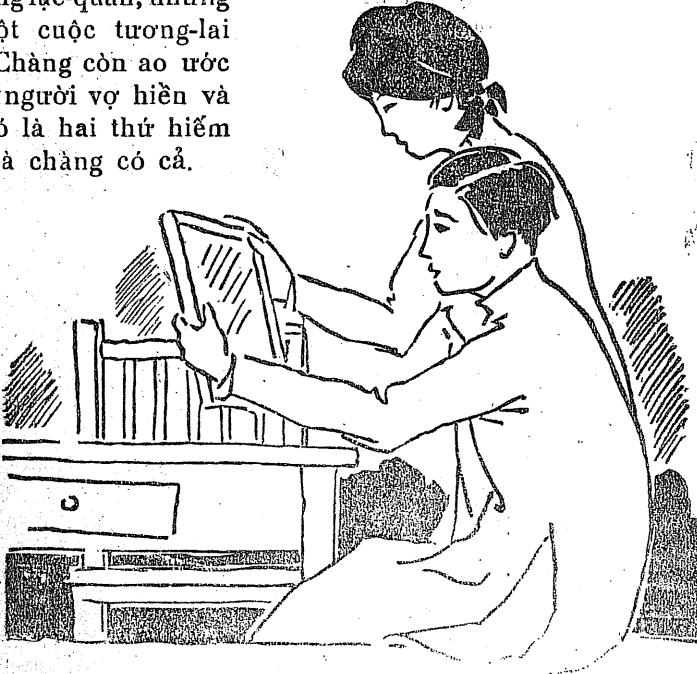
Minh ngo-ngác không hiểu, thì Liên lại nói tiếp.

— Trông mình nghiêng đầu như hết con gà mái nhìn hạt thóc rơi.

Nhưng vẫn thấy chồng yên-lặng. nét mặt nghiêm-nghị, Liên im bặt. Rồi có vẻ lo-lắng, nàng se-sẽ hỏi:

— Minh làm sao vậy?

— Lạ lầm mình ạ. Mắt anh thì

không đau đớn một tí nào nữa, mà anh nhìn cứ thấy có cái gì vương vương.

— Đó là tại mình mới khỏi. Vài hôm nữa thì lại được như thường, không việc gì đâu, mình ạ.

Nghe vợ nói cũng có lý, Minh đỡ lo:

— Minh cho anh mượn cái gương.

Liên ra tường lấy đưa cho chồng cái gương hình chữ nhật. Tay Minh quắc-quặc như tay thày bói, khiến Liên vừa kinh hoảng, vừa bật cười. Minh trông vào gương, bảo vợ:

— Anh không trông thấy hình anh ở trong gương, mình ạ.

— Tại tôi quá đáy chứ gì.

Liên bèn ra mở rộng cánh cửa: ánh sáng ở ngoài như chảy ứa vào trong gian buồng tối.

— Minh ạ, anh vẫn không nhìn thấy hình anh, cả cái gương anh cũng không trông thấy mà anh biết anh cầm nó ở trong tay.

Liên lo-lắng khồ-só, không tìm được lời trấn tĩnh Minh lại nói:

— Thế mà mình đứng bên cạnh anh thì anh nhìn thấy rõ lầm, vì mình không ở trong cái vòng đèn.

Bây giờ chỉ có một cái thoi, mình ạ.

— Một cái gì, kia mình?

— Một cái vòng đen. Có lúc nhữn hai cái.

Liên băn-khoăn thương hại. Minh hí-hóay cầm lèch cái gương sang một bên:

— À, anh trông thấy cái hình của anh rồi, mình ạ.

Liên nghe chồng reo, cũng phải phì cười:

— Minh làm như mình bắt được vật gì.

Minh ngâm-nghĩ bảo Liên:

— Minh tính có sao không nhỉ?

Liên cố an-ủi chồng:

— Việc quái gì.

— Sao mình biết không việc gì?

— Như thế là thường. Ai mới khỏi đau mắt cũng vậy.

Rồi Liên bịa ra một câu truyện để yên lòng Minh:

— Ngày xưa, khi em còn bé, một lần em bị đau mắt mất hai tháng. Lúc khỏi, em cũng thấy như anh. Minh mừng rỡ:

— Thật à?

— Lại chả thực nữa!

— Thế thoát đầu tiên em có thấy ánh sáng nhảy múa quay tít không?

Liên chẳng ngần ngại một chút nào:

— Phải đấy, em thấy ánh sáng quay tít như chong-chóng.

— Rồi thì mình thấy cái vòng đèn tròn, phải không?

Liên, giọng quả quyết.

— Chính thế.

— Rồi thì hai cái, rồi có lúc lại một cái. Có khi mọi vật lại biến thành hai cả. Chẳng hạn, có lúc anh trông mình hóa hai người, mà anh sợ không dám nói cho mình biết đấy. Phải thế không?

Liên cười:

— Phải đấy, mình ạ. Thế rồi chỉ dám sáu hôm là em khỏi hẳn.

— Thế thì may quá.

— Bây giờ thì mình đi ăn cơm, vì em đòi lấm. Kìa ông Hoạt đã bưng mâm kia rồi.

Trong khi ăn cơm, thấy Minh cứ phải nghiêng đầu mới gấp được thức ăn, Liên lấy làm ái-ngại, bảo chồng:

— Thôi, để em gấp giúp.

Minh cười bảo vợ:

— Anh lại nhớ tôi khi còn nhỏ, anh ngồi ăn cơm với mẹ, mẹ cũng gấp thức ăn cho anh như thế.

Cả ba người cùng cười vang.

Ăn xong, Liên giục Minh đi nghỉ.

Bầu không-khi yên-lặng buồi trưa ở nơi thôn-dã, không ai ngờ lại dương bao-bọc những sự rạo-rực của tâm hồn.

(Còn nữa)

BẢO-SƠN và KHÁI-HƯNG

Bò huyết trắng dương

Đàn ông vì thận suy, huyết ít, dương sự không mạnh, hoặc bị tuyệt dương, uống nhiều thuốc trắng dương mà không hiệu quả, ấy là vì chỉ biết bò-thận mà không biết nuôi huyết. Bệnh ấy chỉ dùng mủ liều (tế) BÒ-HUYỆT ĐAN của THỌ-DÂN Y-QUÁN, thì chàng những dương-sự lại mạnh hơn trước, mà sức lực còn khỏe hơn nhiều. Thuốc này khác các thuốc trắng dương khác, vì nó vừa bồ-thận vừa bò-huyết, lại không làm cho dục hỏa bốc lên. Nếu người tuổi già, và trẻ không sinh đẻ hoặc đẻ toàn con gái, dùng một liệu thuốc này sẽ sinh con trai. Ông xa muôn mua, xin viết thư và gửi mandat cho ông:

PHẠM-QUẾ-LÂM

54, Phố Sinh-tử — Hanoi

Chi có: 3\$50 mà có thể làm cho tre con được mạnh mẽ, chân tay cứng cáp tinh, thắn sảng khái túc là mua 1 cái xe AUTOFORT (là một thứ đồ chơi thể thao)

Bán tại nhà đóng đồ gỗ các kiểu tân thời

PHỤC

LONG

(tức là nhà PHÚC-THÀNH cũ)

Ở số 43, phố Hàng Đầu, Hanoi — Tel. 251

Mua buôn từ 10 cái giờ lên có giá riêng

TUYỆT NỘC

Lậu và Giang-Mai !!!

Phải bệnh này chưa được rút noc, di độc còn lại, thức đêm làm việc nhọc, năn ra tí dinh dinh hoặc mủ, nước tiểu khí trong khi vàng lẩn-vẫn đục. Nhói ngứa trong ống tiêu-lien v.v. mà Bệnh Giang còn lại thấy đât thịt mỗi xương, nổi mụn con như muỗi đốt v.v. chỉ dùng nhẹ 2, 3 hộp, nặng 4, 5 hộp. Tên gói thuốc kiêm Tinh Tinh (triết nọc Lậu Giang) giá 1p.50 một hộp là khỏi ngay.

THIỀN TRUY !!!

2 hòn ngoại thận, hòn to, hòn bé xung hạ nang, dùng 1, 2, 3, 4 lọ. Bất cứ lâu mới là 2 hộp co lên bằng nhau ngay, giá 0p.60 một lọ 6p. 12 lọ.

BÌNH-HƯNG

89, phố Mã Mây, Hanoi

Giai-néi: 548

Những việc chính cần biết trong tuần lễ

TIN TRONG NUỐC

Cuộc nghênh giá tại Hanoi.

Hoàng-thượng sẽ tới Hanoi hôm 2.12. Hôm ấy, bởi Khai-trí tiến-đức có thiết đại-triều, rồi những hôm sau đến các cuộc nghênh-giá của phủ Toàn-quyền, phủ Thống-sứ và thành phố Hanoi.

Tại hội-chợ, hôm 7.12 có cuộc đấu-xao đỗ choi trẻ con và các đám rước của các giới nông, công, thương Bắc-kỳ tề-chúc.

Ngày 11.12 lại có cuộc nghênh giá tại K. T. T. Đ. Cố đặt tiệc sâm-banh; ông hội-trưởng đọc diễn văn.

Hoàng-thượng sẽ ngự ở Hanoi chừng 6 ngày, đi tuân du các tỉnh độ 6 ngày. Ngày hồi loan chưa nhất định.

Chiếc máy bay trở thư Saigon bị rơi.

Chiếc máy bay của Công-ty Air France trở thư ở Saigon đi Pháp, đến Irak rơi xuống đất. Máy bay hư hỏng nhiều chỗ, nhưng người được vớt sống.

Hội-chợ Nam-dịnh.

Hội-chợ Nam-dịnh trước định mở ngày 26.11. nay hoãn đến 3.12. Đến 12.12 mới đóng cửa.

Tiền trợ - cấp cho dân thất-nghiệp thuộc-địa về Pháp.

Những người thất-nghiệp Pháp về nước sẽ được sinh mỗi người 200 đồng. Trước khi rời Haiphong, lĩnh 50p về đến Marseille lĩnh nốt 1.500 f.

Thống-soái Verdier đi kinh-lý.

Thống-soái Verdier đã đi kinh-lý miền Yên-báy, Lào-kay và các đồn miền cương giới bắc-kỳ. Các trại lính đều được chỉnh-tề cả.

Luật ân-xá ban hành cho Đông-duong.

Luật ân-xá trước kia do ông Albert Sarraut

hứa sẽ xin thi-hành cho một số chính-trị phạm ở Đông-duong, nay đã đệ lên quan Tổng-thống ký.

Thi thửa-phát-lại.

Những thí-sinh làm thi-thửa-phát-lại (huisier) tại các tòa án Trung, Nam-kỳ phải trên 25 tuổi, nộp đơn cho quan Toàn-quyền tại Hanoi trước ngày 30.11.

Những thí-sinh sau này được miễn kỳ thi chuyên-nghệ;

Cử-nhan luật, cựu sinh-viên trường Pháp-chính Hanoi, cựu sinh-viên trường Cao-học Đông-duong và có certificat d'études juridiques indochinoises, đã làm thư-ky chưởng khế văn-tự, trang-su bay thửa-phát-lại.

Các trường nghỉ-le sinh-nhật đức Bảo-dại.

Nhân ngày 10.11 nhằm lễ sinh-nhật đức Bảo-dại, các trường được nghỉ hôm ấy và được nghỉ bắc cầu luộn bốn hôm vì 11.11 là ngày thứ bảy.

Truyền đơn hội-kín.

Thái-nguyên — Sở mật-thám vừa bắt được 5 người hội-kín đã rải truyền đơn xúi dân làm xáng.

Cuộc duyệt binh tại Đông-triều.

Hôm 9.12, Hoàng-thượng sẽ tới Đông-triều, dự cuộc tập trận và cuộc diễu binh rất long-trọng.

CÁC KỲ THI

Kết-quả kỳ thi lấy bằng học-luật Đông-duong.

Những thí-sinh sau này trúng tuyển kỳ thi bằng luật-học Đông-duong.

M.M. Nguyễn-Thụy P., Nguyễn-Diệu, Huỳnh-tuong Ten, Nguyễn-văn-Dinh, Phạm-thu-Phú, Trần-văn-Đạt, Trần-thúc-Hoan, Nguyễn-văn-Tước, AB, Trần-Kheo P., Nguyễn-q-Thanh, AB, Lê-đ-Giao, Đoàn-kim-Vân, Thái-ngoan Duong, Lê-tài-Trường, P.

TIN THỂ-THAO

Chim, NỮA thắng hai vô-dịch Xiêm.

Chim và Nữ qua Xiêm để tranh tài cùng hai nhà vô-dịch quân-vợt Xiêm đã thắng hai trận đơn, thua một trận kép.

Chim — Muangrueng: 6 — 1, 7 — 5

NỮ — Sanoh: 6 — 2, 6 — 3.

Muangrueng — Sanoh | — Chim — Nữ: 11 — 9, 6 — 4.

Giới-thiệu báo mới

Được tin rằng ông Hoàng-ngọc-Giao, biệt hiệu Phuong-Tri tiên-ử, nguyên chủ nhiệm Phuong-Son Tribune (đứng nhầm với Thiên-Phuong dạ đàm) đến hôm 1er Janvier 1934 sẽ cho ra một số báo bằng chữ Pháp (Pha-Lang-sa) tên là l'Empire d'Annam, mỗi tuần ra hai số; bán lẻ 5 xu một số.

Chúc cho tờ báo đó ra đời thực, và sẽ sống lâu, không ngắn ngủi như tờ Phuong-Son Tribune của ông ngày trước ra được đúng một số chẵn.

TIN ĐỨC

Nước Đức ra hội Quốc-Liên

Ngày 14-10, Đức đã ra hội Quốc-liên và bộ Hội-nghị Tài-giảm binh-bì, nó vì liêt-cường không chịu cho Đức được hưởng những lợi quyền trong-đương.

Nghị-viện sẽ bị giải tán và một cuộc chúng-danh đầu phiếu sẽ mở để hỏi ý kiến dân về chính-sách của Chính-phủ Đức.

Đạo sắc lệnh giải tán Nghị-viện đã ban bố ngày 14-10. Những Nghị-viện ở các Chính-phủ địa-phương cũng bị giải tán luôn thể.

TIN TRUNG-HOA

Quân Nhật trả lại Sơn-hải-quan.

Bộ quân Nhật đóng giữ Sơn-hải quan vừa rồi đã rút lui về Cẩm-châu, chỉ còn lưu đội thủ bị ở lại để khôi-phục cái nguyên trạng trước khi chiến-tranh.

Đuối Phương-chấn-Vũ ra

Quốc-dân đảng.

Nội giám-sát ủy-viên ở Nam-kinh đã quyết đuối Phương-chấn-Vũ ra Quốc-dân đảng và Phương không tuân lệnh thối kháng Nhật, lại cùng bọn Cát-hồng-Nhật đánh nhau với quân Trung-ương.

Tôn-Khoa với Uông-tinh-Vệ

sung-dot.

Mấy bữa nay tại chính-phủ Nam-kinh lại nổ lên một phong-trào chính-trị do cuộc sung-dot của Tôn-Khoa và Uông-tinh-Vệ. Ý tôn-thi muốn mở ngay cuộc Quốc-dân phạm chính hội-nghị mà Uông-thì định hoãn đến sang năm, nói Quốc-dân tuyệt không có tư-cách dự chính-trị. Vì thế hai người đã cãi nhau kịch-liệt.

TIN XIÊM

Cuộc phiến loạn.

Ở Xiêm có cuộc phiến loạn do một hoàng-thần đứng đầu. Tình-hình trong nước rất bối-rối. Chính-phủ đã treo giải thưởng rất hậu cho ai bắt được hoàng-thần và các tay chính-trong nghịch đảng.

TIN NGA

Máy bay Nga vào địa-phận

Nhiệt-hà.

Mới đây có ba chiếc máy bay Nga bay lượn trên tỉnh nhiệt-hà. Bị quân Nhật bắn, mấy chiếc máy bay đó lại bay về phía ngoại Mông-cổ.

Mai cốt cách tuyết tinh thần,

Mỗi người mỗi vẻ mười phần ven

mười

lè-lé,

phá

chủ

một

còn

C

phè

liền

côô

vú

các

các

tới

T

cùi

chú

vây

thoi

C

trán

việc

tiền

Có

khắc

dò

kết

dòn

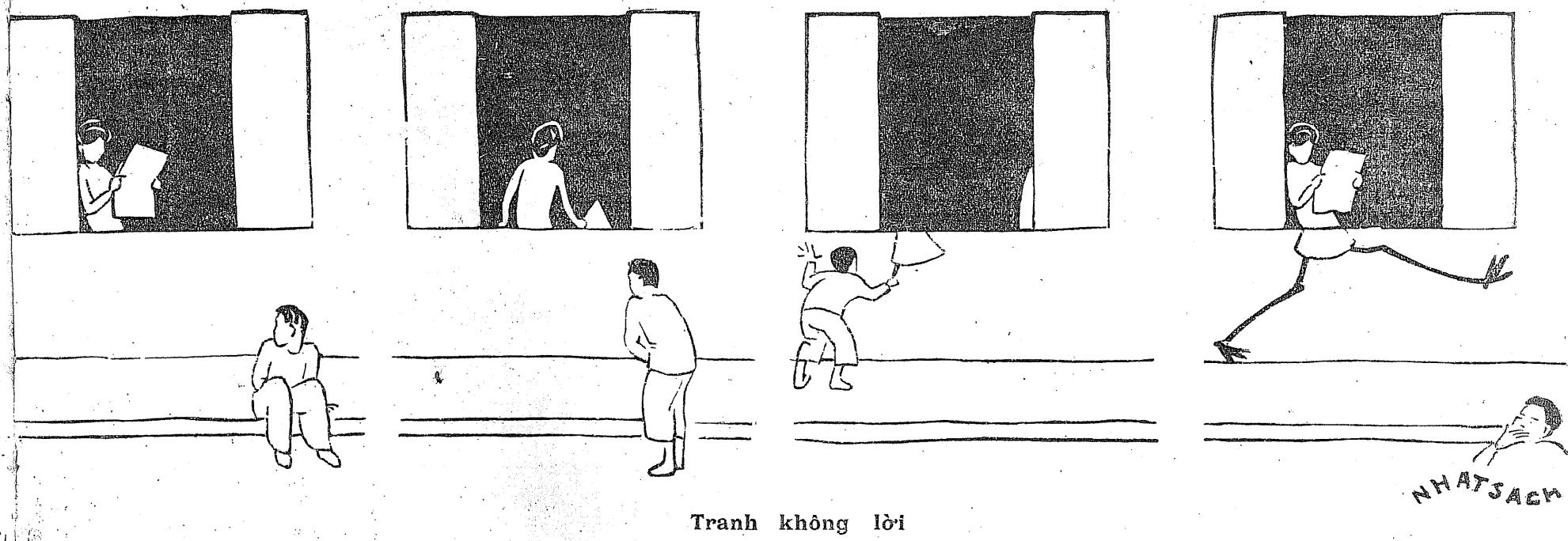
nia

stra

Cl

nha

nhau

KHOA HỌC

DÂN KIẾN

(Tiếp theo)

Có morm cho vú, vú mới cho sữa.

Cũng có giống kiến nuôi phải vú không biết ăn gì cả, chỉ biết ăn morm! Thế mới rầy!

Dành phái morm cho vú vậy!

Giống vú sữa này vốn ở đất, nhưng rời bát tội mù không biết dã mầm đòi rồi. Ngày-này các vú sống dưới hòn đá, viên gạch. May nhờ được iền duyên, hòn đá, hòn gạch bị lật lên, một vài cô kiến vàng đi qua, thấy vậy bèn dắt về nuôi nấng, cbiều chuộng quá « mẹ già ».

Trong khi các cô đang lối tăm mặt mè về công việc nội-trợ, các vú cứ e-la hết só này đến só khác, chẳng phải làm gì cả. Đến giờ ăn, các cô chủ lại phải morm cho, mà morm một cách yêu đương như mẹ morm com cho con vậy.

Cũng có lúc no nè, các cô thích hè-phohn, các cô gấp được vú nào, liền tóm lấy râu nhắc vú lên lưng công-kêêng một hồi lâu mới thả cho vú đi. Lại có khi cô mãi làm việc, các vú nhảy lên lưng các cô, thế mà các cô cũng cứ chịu khó công cho ời khi vú nhảy xuống.

Thấy thế, ắt ta cho là cái loài keo-ùi tàn bạo kia cũng có chút từ tâm, hứ có ngờ đâu các cô nuông vú như vậy chỉ cốt để lấy sữa uống cho mà hôi.

Cô kiến nào ăn no-né rồi, muốn ráng miệng bằng sữa tươi, thì chỉ iệc di tìm vú sữa. Vú thấy chủ đến, liền vénh râu chọc vào miệng chủ. Cô kiến cũng lấy râu xòe trả lại, tức hắc vú sữa há to miệng, cô chủ ợ ò ăn ra, morm cho một miếng kẽch», vú nuốt đến mười hai giây đồng-hồ mới trôi hết. Đoạn rồi, vú nhanh ra cho chủ nhấm cái giọt sữa rỉ ra ở đầu cụm lông trên mình. Chủ và vú được tương đắc với hau chỉ vì miếng ăn miếng uống...

Bắt cóc.

Một đoàn kiến càng dỏ kéo đi, trông xa chẳng khác chi một cái suối vẫn ngầu những đât son đang lù-lù chảy.

Bỗng nhiên như một tiếng hô: « đứng ». Đoàn quân ngừng lại. Phía trước xù-xù một cái thành kiến đen, đèn kít những quân lính.

Chẳng cần bầy thế trận, đoàn dỏ lại sấn thẳng tới, thế mạnh như vũ, như bão. Bên đen sức yếu, quân thưa, sống chết cố tiến lên cản lại, lộn-xộn như quân ô hợp. Hai bên giao chiến. Một trận sủi lên những cảng, những râu, những chân quấn-quít lấy những cục vừa đen vừa dỏ. Rồi một lúc sau, thế nóng, quân đen quay đầu xéo bùa lên các bạn ngõn-gang trên mặt trận để tháo thân. Thành đen vỡ. Dân đen kéo ta ra, kẻ mang lương-thực, kẻ cắp con thơ, lõi-nhõi chen nhau trong đám tàn quân.

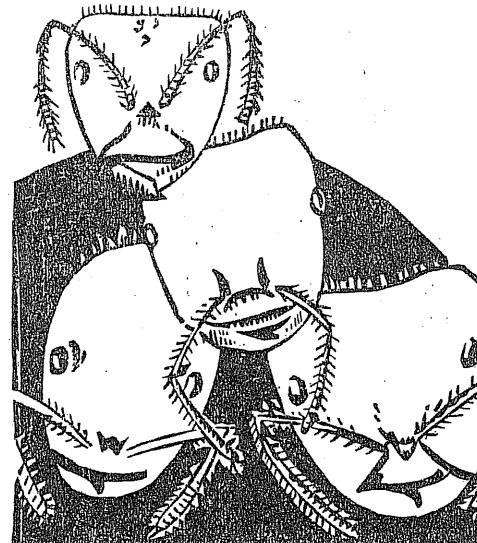
Đoàn quân dỏ hùng-hùng hổ-hổ chui xuống thành như nước kéo vào chỗ chũng. Rồi một phút, hai phút sau, đoàn quân kéo lên thẳng đường cũ về, chị nào chị nấy cắp một bọc nặng: bọc con của giống đen.

Té ra họ cướp thành chỉ để bắt cóc trẻ!

Về tối đắt nhà, một toán kiến đen, ca khúc khải hoàn, chạy ra dón rước tung bừng.

Bọn đen này ở đâu? Bọn đã dồn hàng chặng? Không, bọn này là bọn bị bắt cóc trong những trận trước, nay làm công bộc cho kẻ thù đáng lẽ không đội trời chung ấy.

Họ hờn-hở (một chút thom roi !!) ra dón chủ, dở lấy cái bọc con cùng giống ấy, đem vào tò cho chủ một

Dung nhan bốn cô đại diện cho 4 giống nử-tặc

cách rất trung thành. Rồi họ chăm nom cho lũ nhỏ, rồi họ dậy chúng nó cái cách làm nô-lệ như họ, nghĩa là coi nước thù như nước mình.

Còn các cô dỏ ăn bơ làm biếng dâ quen, hể ra là đê tàn phá cướp bóc, mà hể về là nǎm lǎn nǎm lóc, chờ cơm nước công bộc morm vào tận mồm cho.

Quen tính, các cô dỏ rời lũ nô-lệ ra, thì rùi cơm kè tận miệng cũng chẳng biết nhai là thế nào nữa.

Cái dân chỉ nhở ở người như vậy, tất nhiên sẽ tuyệt giông mà tuyệt giông là phải...

Ấu-trí-viên.

Chúa kiến tôi đã nói là cái máy đẻ, các cô thợ không sinh đẻ được, lại có cái tính mến trẻ, nên tuy bà chúa ăn rưng ngồi rồi mặc dầu, các cô vẫn kính mến và tôn lên làm bà. Họ chỉ mong mỗi cho các bà chúa đẻ, đẻ thực nhiều.

Vì vậy cho nên hể khi chúa đẻ xong, các cô đã thấy tranh nhau săn-sóc từ cái kén, rồi tới khi thành hình, bọc trong lượt áo thiên-nhiên, các cô lừa những ngày tạnh ráo,

các cô « ấm » nó lên mặt đất phơi-phóng cho nó được ấm-áp, và tránh cái âm-khí năng-nè trong tổ.

Nếu trời sắp mưa, hoặc liệu chừng phoi đã dủ, các cô lại ấm về tổ, chọn những món ăn thực lành, thực bồ, morm cho đàn con chung. Các cô rất nóng lòng muốn xem mặt mũi dứa hài nhì có kháu khỉnh hay không, nhưng lại không dám xé cái bọc áo ấm áp kia ra, vì các cô cũng biết thân non nót chẳng chịu được gió máy như mình. Các cô chỉ còn cách chăm nom bú morm cho đứa trẻ khỏe mạnh, rồi mỗi ngày lột một tí ra cho nó quen dần mà thôi...

Thế rồi, một ngày kia, cái ngày mà các cô mong mỏi đã mòn đòn mắt, các cô biết là ngày nên bỏ cái bọc áo ra thôi, các cô vẫn không dám cầu thả, cứ từ từ lột. Trước còn ra cái đầu, sau thấy cái ngực, sau đến bộ chân, bộ cánh, sau hết thế là cả người dứa bé đã ra hẳn ngoài. Nhưng khổn nỗi, dứa bé đã học đì bao giờ đâu, nên còn bước chuêch bước choạc, lầm lũi ngã khuya dập gối xuống đất. Các cô dành rắn lòng nhốt cả đàn con nhỏ vào ấu-trí viên cho nó tập tành, ăn uống lấy hơi sức đã.

Cũng có lầm cô nhỏ rò rãm ra ngoài, nhưng vừa ra khỏi thềm đã bị các cô cầm đầu dắt vào. Cô bé kéo lại không chịu theo, nhưng sức yếu, bị lôi sành sạch đi. Có khi cô bé mau tay với được cái cột, cả sáu chân liền víu chặt lấy, cô vú không làm sao được, đành phải bỏ ra, rồi quay lại ấm tuột đi nơi khác.

Ở ấu-trí viên được ít lâu, các cô nhỏ được dẫn đi khắp nước cho thuộc phố phường đường lối, rồi học chạy học đuôi, học đủ mọi cách sống ở đời, nhất là học ăn ở thực.... keo cui và tàn bạo...

CHÄNG THÜ XIII

NƯỚC HOA HIỆU CON VOI

Nguyên chất rất thơm chua pha

Quelques fleurs, Jasmin, fleur d'amour, Narcisse noir, violette, rose, Menthe.

1 lọ 3 grs.	0\$20	1 tá	—	2\$00
1 lọ 6 grs.	0.30	1 tá	—	3.00
1 lọ 20 grs.	0.70	1 tá	—	7.00

PHÚC-LỢI 79, Paul Doumer, Haiphong bán buôn và bán lẻ.

Mua buôn giá châm chước tiền cước bản hiệu chia cát.

Bác-Sỹ NGUYỄN-VĂN-LUYỆN

8, rue Citadelle, Téléphone: 304

CHỮA BỆNH BẰNG BIÊN
CHỮA MỌI BỆNH VÀ CHUYÊN
CHỮA BỆNH BẢN BA CON TRẺ

số 8 phố Đường-Thành
(Đường Cửa-dòng sau phố Xe-Điển)
HANOI

**LÀM GƯƠNG CHO ĐÀN-BÀ
TRẺ-CON ĐẤT VIỆT, MẸ CON
CHỊ CÀ-MỐC
KHỎE NHƯ TRÂU**

Mẹ con chị Cà-Mốc nguyên là người ít ăn, ít nói, ít đẻ, ít chơi, ít... mà nhất là về ăn mặc lại sừng với đức lâm! Người bấy giờ ai cũng cho là giàn vì chị ta có nói rằng: « đời chỉ ham sắc dục, không khéo đến mức hết giống, nhưng thê nào rồi cũng có người biết lấy phương pháp để mưu sự sống mà khỏe mạnh cho họ, chắc những phương-pháp như vậy:

ĐÀN-BÀ thì từ khi còn con gái, lúc thấy kinh, khi lấy chồng, khi đẻ, sau khi đẻ, khi già cách vệ-sinh và cách kê đơn làm tnuoc lấy mà uống, cách nuôi con, cách đỡ đẻ sản ván.

Trẻ con thì từ khi lọt lòng, các bệnh cách vệ-sinh, các bài thuốc để bồi mẹ nó tự chữa cho nó. Như vậy tất phải khỏe mà không tuyệt chủng được».

Thật thế bây giờ mới biết đó là lời vàng ngọc, vì đã in ra hai bộ sách quốc-ngữ:

1. — KHOA THUỐC ĐÀN-BÀ KINH-NHIỆM 1800

2. — KHOA THUỐC TRẺ-CON KINH-NHIỆM 1800

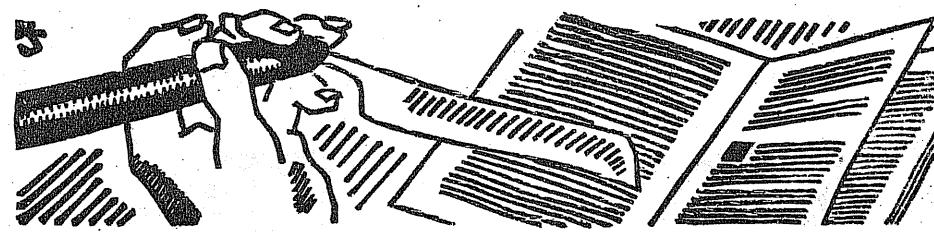
Đã thêm tiền cước mỗi bộ \$0.25. Gửi linh hồn trao ngắn \$0.40. Bán tại nhà xuất bản:

NHẬT-NAM THU-QUÁN

ĐƯỢC - PHÒNG

104, Hàng-Gai, 104 — Hanoi

Phụ thay chị CÀ-MỐC

NHỮNG HẠT DÂU ĐON

Thế thì lợ thực,

Trích trong bài « một cái tục là ở Hưng-yên » (mục tin tức trong P.N.T. V số 220) :

Ngoài Bắc-kỳ còn nhiều làng ở miền thượng-du như làng Lạc-đạo, huyện Văn-lâm, tỉnh Hưng-yên, có nhiều cái hủ tục rất quái gở.

Thế thì quái gở thật đấy. Vì nói Hưng-yên (hải cảng Phố-hiện dời hậu Lê) thuộc về thượng-du thì cũng chẳng khác bao Saigon làm trên núi, hay rủ nhau đi Cà-mau ăn nem Thủ-đức, hay tắm bể Ô-cáp ở Tây-ninh. Nhưng nói chơi vậy thôi, da!

Nhân mạng người.

Trích ở bài « cần phải báo tin báo cho dân biết » R.D. số 18 :

...mắt đến cả nhân mạng người...
Vậy có mắt đến nhân mạng súc vật không?

Số ít hay số nhiều.

Cũng số báo ấy trong mục « cái hay của đồng nghiệp » :

...Cần phải có liệt cường có oai nghiêm về trật tự... ra tay dỗi hộ cho bên ngoài.

Lệt cường ấy là ai?.. nói thẳng ngay là nước Nhật!

Nước Nhật mà là cả liệt cường? Có khác gì nói một chữ vị hay nói báo Rạng-Đông là làng báo!

Ngờ lầm.

Văn-Học số 26 trang 305, trong bài « một tiếng còn-con của Việt-Ngữ » :

Trong chữ nhỏ có chữ « tử » là con, không những chỉ là con trai, con gái mà thôi, lại còn... chỉ người bằng vai: « ngô tử » chỉ lỗ tiên « tiên tử ».

Không biết chỉ người bằng vai thi có thể dùng chữ « ngô tử » (?) được không, chữ chỉ lỗ tiên mà dùng chữ « tiên tử » thì cũng hơi lạ. Ta thường chỉ thấy dùng những chữ « ngô huynh »

và « tiên tử » mà thôi. Hay ông Bùi-tiến-Rinh viết chữ Phúc-kiến? Quảng-dông? Nhật-bản?

Thông-thái quá!

Trích trong « hòm đựng người » của Dật-lang biểu hiệu Phật-Vân nứ-si (N.T. số 12) :

Trên lưng chuồng, đẽ răm, tháng theo lịch nhà Minh: Đại-Minh Vĩnh-lạc thập bát niên, tuế tạ canh tú đông thập nhị nguyệt sác tạo (1420)... Long phi trung-quang thập nhị niên, tuế tai... (1420)

Chuồng của nhà Lê đúc giữa lúc quân Minh còn đô hộ ta mà năm lại chép bằng số à-rập?

Các cỗ nung nấu trong khuôn đúc?

P.N.T.Đ. số 5 trong truyện « chưa đánh chết được » của Tế-Xuyên :

Mợ đã chỉ nung nấu mãi trong cái khuôn đúc của gia đình.

Nung nấu thế nào được trong khuôn đúc, cho dầu là cái khuôn đúc của gia đình? Họa chăng có nấu trong nồi rồi đổ vào khuôn đúc.

Còn đặt gì nữa?

Cũng trong truyện ấy :

Người ấy chính là vợ cậu, vừa đặt dit ngồi xuống đây...

Thế cứ nồi xếp xuống cũng được rồi!

Luồng điện ấy lành quá!

Trích trong truyện Ngọc Linh của Tế-Xuyên (P.N.T.Đ. số 8)

Rồi như bi một luồng điện làm cho ngày cả người.

Luồng điện mà làm cho ngày người!

Nó lại không giật cho tĩnh người? Không tin, xin mời ông Tế-Xuyên thử mó vào giày điện xem.

NHÁT-DAO-CAO

Ngang

Ô. Đ. L. Thòig Baeninh. Đã nhận được. Ô. Trọng-Đức — Tiếc không đăng được. Cô. Thùy-Liệu Saigon — Cô quên gửi đánh theo, nên không rõ câu truyện. Chậm quá thà yên đi tốt hơn là khơi lên.

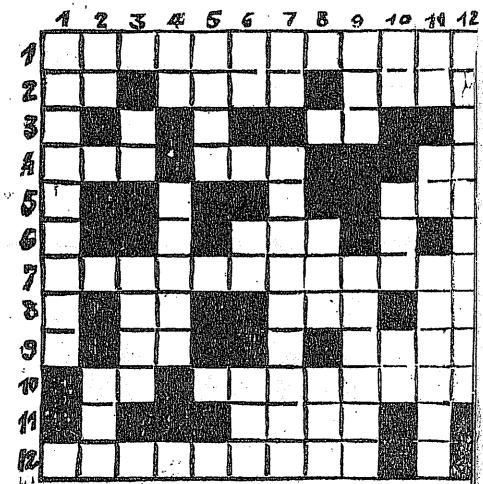
Ô. L. T. Lư — Đã định bình-phẩm sách của ông, nhưng vì xem tho ông nên lại thôi. Bài ông gửi rồi sẽ đăng ở một số tới.

Ô N V. Thịnh Sơn-La — Xin có lời hỏi thăm ngài và các bạn ngài đã mua năm Phong-Hoa ở Sơn-La.

Ô. T. X. Ninh — Cám ơn ngài, song Phụ-trương cốt in một truyện để cuối năm đóng lại thành sách.

Cô N. T. Minh-Châu Saigon — Quyền-sách của cô gửi không hợp tôn chỉ của Tự-Lực-văn-đoàn. Phong-Hoa là một tùng san của Tự-Lực-văn-đoàn.

CHỦ XẾP Ô

QUẢNG-BỘNG

Thầy tướng ghi danh

Minh-như-Kinh tướng sĩ lồ truyền lão thủ về khoa xem tướng bói số địa lý. Thầy đã du lịch xứ Đông-duong ta nhiều chỗ, từ Xiêm-la, Ai-lao, Cao-miên, Saigon, Trung-Nam, Bắc-kỳ, bà con đều biết tiếng thầy danh sir. Nếu ai không tin, thời lại xem thử thì biết thầy đoán mèo điêu không sai một, vì thầy mới đến dày, muốn lấy danh tiếng về sau, cho nên không dám nói ngoa. Ai muốn biết sự cat hung, mồ-mả, phu thê, tử-tử thời vận bĩ tháy trước sau ra sao, thời mòi lại phố hàng Đàn số 44 Hanoi. (Rue des Chapeaux n° 44) Xin bà con chú ý cho, vì thầy tướng Minh-như-Kinh, là tay lão luvien tướng sĩ, chứ không như mọi thầy tướng đầu non, trẻ tuổi ít học thíc, mà dã tự phụ mình là danh sư đầu. Bà con chú ý cho.

MINH-NHƯ-KÍNH

Hàng Đàn n° 44, Hanoi

ĐẠM-TIỀN bị Phòng-Tích

Nỗi danh tài sắc một thời.
Bị bệnh Phòng-Tích chết vì đầy hơi.

Thuốc Chim vì sớm ra đời,
Đạm-Tiền chưa dã xa chơi Non-Bồng.

THÚC-SINH bị Phòng-Tích

Thúc-Sinh quen thói bốc trời,
Chưa tan cuộc rượu vội bầy trò chơi.

Trăm nghìn đồ một trán cười,
Đeo ngay cái bệnh đầy hơi vào mình.

Thuốc Chim vừa uống khỏi liền,

Bốn hào một gói rẽ tiền mà hay.

May sao may khéo là may,
Phòng-Tích Thần-dược từ nay xin dùng.

« CON CHIM »

VŨ-DINH-TÂN

178bis, Rue Lach-Tray — Haiphong

Gặp khi gió táp mưa đơn,
Dùng xe AN-THÁI chẳng còn có gì

HIỆU XE

Số 2, phố Nguyễn-trọng-Hiệp — Hanoi

CÙNG CÁC BẠN ĐÃ XEM HỒN BUỒM MƠ TIỀN

Ngọc và chú Lan rủ nhau ra ngoài chùa chơi mát mài không vè, chú Mộc nóng ruột ra tìm nhưng không thấy. Vậy các bạn tìm hộ cho.

Kiều nhà lối tối-tân

Về kiều nhà theo luật vệ-sinh thành-phố Hanoi trong 10 năm nay. — Bản-số đã vẽ được 225 cái kiều nhà đã làm tại Hanoi và các tỉnh, vậy trước khi các ngài dự định làm nhà, xin kính mời các ngài lại Bản-số xem dù 225 cái kiều đã vẽ ấy thì các ngài sẽ được vừa ý và sẽ có ngôi nhà xinh đẹp hơn hết. — Tình già rách hả đã ta các ngài có lòng tin yêu nhẹ vè của Bản-số trong 10 năm nay.

NHUẬN-ỐC
TOUS POUR ARCHITECTURE
168, Rue Lê-I-oi, — Hanoi
— (Gần trường Thê-Duc) —

Xin chiếu cổ pháo VIỆT-NAM

hiệu Bát-Tiển

Tơ ta, tơ tàu và tơ gốc — Bán buôn và bán lẻ tại

Hiệu TƯỜNG-AN

20, Hàng Gai, Hanoi

Giá phải chăng

ở xa xin viết thư về thương lượng

HỘP - THƯ

Ô. Đ. L. Thòig Baeninh. Đã nhận được. Ô. Trọng-Đức — Tiếc không đăng được. Cô. Thùy-Liệu Saigon — Cô quên gửi đánh theo, nên không rõ câu truyện. Chậm quá thà yên đi tốt hơn là khơi lên.

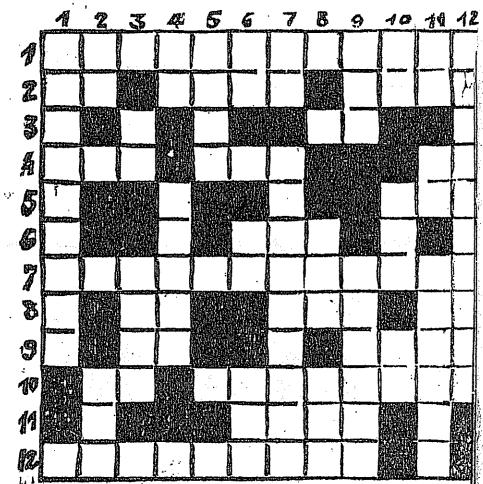
Ô. L. T. Lư — Đã định bình-phẩm sách của ông, nhưng vì xem tho ông nên lại thôi. Bài ông gửi rồi sẽ đăng ở một số tới.

Ô N V. Thịnh Sơn-La — Xin có lời hỏi thăm ngài và các bạn ngài đã mua năm Phong-Hoa ở Sơn-La.

Ô. T. X. Ninh — Cám ơn ngài, song Phụ-trương cốt in một truyện để cuối năm đóng lại thành sách.

Cô N. T. Minh-Châu Saigon — Quyền-sách của cô gửi không hợp tôn chỉ của Tự-Lực-văn-đoàn. Phong-Hoa là một tùng san của Tự-Lực-văn-đoàn.

CHỦ XẾP Ô

1. — Xin tác-giả chờ bê cảnh thiên hương. 2. — Chia tay xin nhớ chốn này — Nhờ kho học mà chẳng thua gì tóm tép. — Có lẽ là tên của ông Nguyễn-khắc-Hiếu. 3. — Cho người khỏi đau chân. — Nhất tự chi bao. — Một nồi rau với một cái miệng tròn. — Như gạo cỏ vỏ. — Chữ cảm. 4. — Câu văn tuyệt-tác của Vũ-công-Định. — Khi Bè-Ha ngữ. — Vì thiênh. 5. — Hết không xuống K. T. thì sao? — Thị hát ở đây — Chữ cảm. — Chẳng ăn quí cũng cam long. 6. — Chữ cảm. — Các ngoài hai mươi tuổi hay sọ. — Áo con giòi. — Không còn thêm vào đâu được nữa. — miếng sát nam-trâm. 7. — Bắc-Binh-vương. 8. — Bé hòn nái, to hòn nấm. — Chẳng ài ái. — Coi người yêu như quả trứng. — Móng-tiếng là bạn với chấy

Viên-Đông Tôn-Tich Hội

Hội đặt dưới quyền Chính-phủ Toàn-quyền Đông-pháp
Đăng-bạ Hanoi số 419

Tiền-vốn là 4.000.000 quan tiền tây đã đóng được một phần chia tư
Tổng-cục ở Hanoi — 32, phố Paul Bert — Giấy nói số 892
Sở quản-ly ở Saigon — 205, 207, phố Calinat — Giấy nói số 1099

Danh sách những người trúng cuộc xổ số
mở ngày 29-9-33 tại Saigon do ông Meyrignac chủ tịch

Số phiếu số	Số trúng	Tên những người trúng
Xô số thứ nhất 5000\$	28.238	Chưa xổ
Xô số thứ nhì 1000\$	1.099	Mr. Gilbert Nicolas Commissariat de Binh Dong Cholon — Saigon
Xô số thứ ba Được miễn hẳn không phải đóng góp nữa	740	Mr. Le-quang-Thoi Cie Franco asiatique des pétroles Boulevard Norodom, Saigon

Kỳ xổ số sau sẽ định vào ngày thứ hai 30-10-33
hồi 11 giờ 15, tại Tổng-cục 32 phố Paul Bert Hanoi

Phiếu hoàn bội 5.000\$ định vào tháng octobre 1933

CÁCH THỨC CÁC CUỘC XỔ SỐ HÀNG THÁNG

Các phiếu đang lưu-hành sẽ được dự mỗi tháng ba kỳ xổ số có bảo lãnh như sau này:
Kỳ thứ nhất: phiếu hoàn bội - phần là 5.000\$

Kỳ thứ nhì: phiếu hoàn theo nguyên-vốn 1.000

Kỳ thứ ba: các phiếu đang góp hàng tháng thi được miễn hạn không phải góp
nữa, hoặc những phiếu đã được trúng kỳ miễn rồi thi được hoàn
lại tiền theo nguyên-vốn.

Về kỳ xổ số thứ nhì và thứ ba thi cứ 3.000 phiếu lại có một phiếu được trúng
số hoàn lại, nghĩa là cả hai kỳ hợp lại thi cứ 1.500 phiếu được một phiếu trúng.

Còn về phiếu được hoàn bội-phần (theo điều-lệ đã định về các phiếu) thi sẽ tính
theo như sau này:

Mỗi kỳ xổ số hoàn tiền theo nguyên-vốn thi cứ 3.000 phiếu đang lưu-hành được
hoàn về một số tiền là 1000\$;

Vì số tiền định hoàn lại về cuộc xổ số bội phần định là bằng nửa số dùng trong
mỗi cuộc giả nguyên-vốn;

Vậy tính theo thế thi cứ 6.000 phiếu đang góp thi được hoàn về 4.000\$

Nay phiếu hoàn bội-phần định tính gấp 5 phiếu hoàn nguyên-vốn, thi:

Số 1.000\$ nhân làm 5 thành 5.000\$

và số 6.000 phiếu nhân làm 5 thành 30.000 phiếu.

Dẫu số phiếu đang lưu-hành là bao nhiêu mặc giầu, sự hy-vọng của các nhà
mua phiếu cũng không hề thay đổi, vì Hội đoàn chắc chắn mỗi tháng xổ số 3 kỳ;
vậy phiếu hoàn bội-phần 5.000\$ có thể trúng được trước khi có đủ 30.000 phiếu lưu
hành, tùy theo sự may rủi của sự xổ số. Còn như về sự nhất định tháng nào cũng
phải có số 5.000\$ được trúng thi phải cho đến khi nào có được đủ 30.000 số lưu-hành.

Khi đó các cuộc xổ số sẽ chung công một số hoàn lại hàng tháng như sau này:

Kỳ thứ nhất: một phiếu hoàn bội-phần 5.000\$

Kỳ thứ nhì: 10 phiếu hoàn nguyên-vốn 1.000\$ 10.000

Kỳ thứ ba: 10 phiếu hoàn nguyên-vốn về phiếu
đã được miễn không phải góp, hoặc 10
phiếu được miễn không phải góp nữa,
tổng giá sê từ 5.000\$ đến 10.000\$ 5.000

Nghĩa là mỗi tháng tổng cộng hoàn lại từ 20.000
đến 25.000\$

Cứ tuần tự như thế mà tăng lên mỗi khi số phiếu lại tăng lên được
mua cho đến khi số tiền hoàn lại tổng cộng đến đủ 50.000\$.

Các cuộc xổ số sẽ dùng bánh se máy kiểu « Fichet » và xô như sau này:

Một số từ 1 đến 29.999 về số hoàn bội-phần

Và một số từ 1 đến 2.999 về số hoàn nguyên-vốn

Vì một chữ tình

Vì tình mà nêu lụy, mà phải bệnh tình, người mắc bệnh
rất nhiều, kẻ chě thuốc cũng lầm, song chỉ thấy nhiều người
phản nản tiền mất tật mang, vì thế chúng tôi hết sức nghiên
cứu về khoa thuốc chữa bệnh tình, mở ra phòng riêng chuyên
chữa bệnh tình, dù hết các thứ thuốc, chữa đủ mọi phương
pháp, chóng khỏi, tuyệt căn, không hại sinh dục, dù bệnh mồi
mắc, hay mắc đã lâu, hoặc kinh niêm, hoặc đàn bà bị lây bởi đàn
ông, hoặc người có thai mà mắc bệnh lậu, và giang-mai, đều
chữa chóng khỏi cả; ai mắc mắc bệnh tình, xin mau mau đến
phòng thuốc của chúng tôi, thì chúng tôi xin cam đoan chữa
giúp cho được hoàn toàn chắc chắn, mà giá tính rất rẻ, có nhận
chữa khoản nếu không khỏi, không lấy tiền. Lại nhận chữa
khoán người cai bỏ thuốc phiện, chỉ trong ba ngày là bỏ
hẵn được, nếu không bỏ được không phải mất tiền, xin nhớ
dến nhà thuốc NAM-THIỀN-ĐƯỜNG 78, phố hàng Gai Hanoi.

Nên dùng pháo VIỆT-NAM

hiệu Tường-Ký, Hạnh-Phúc, Khánh-Thọ

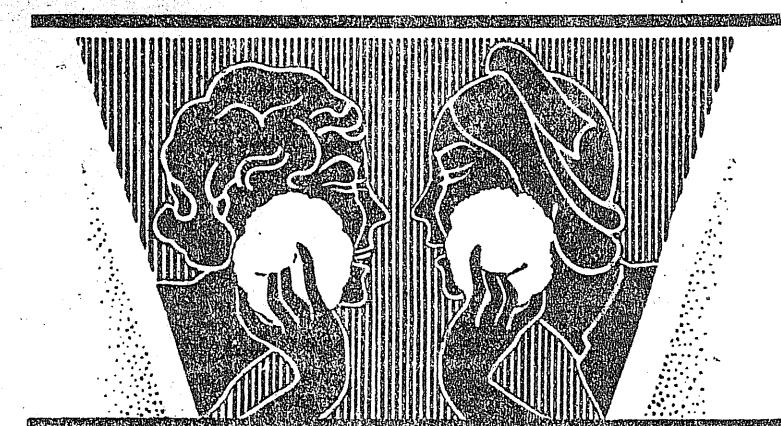
Bán tại hiệu TƯỜNG-KÝ

78-80, Rue du Sucre Hanoi (Phố hàng Đường)

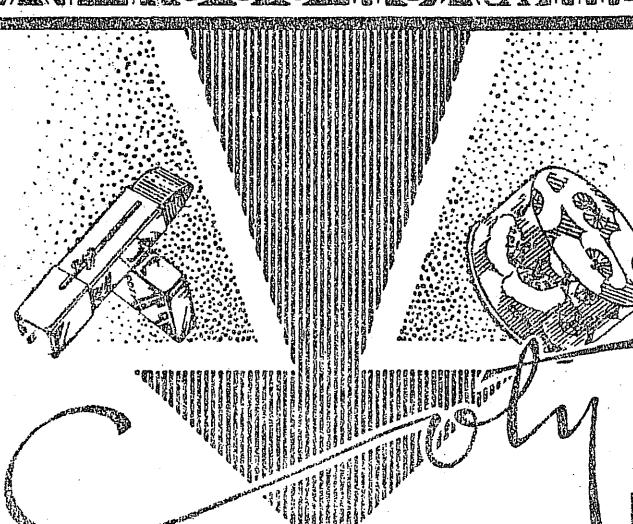
và 44, phố hàng Bồ, Hanoi

Xưởng chế tạo: Phú-Xá Hadong.

Có đặt đại-lý khắp tam Kỳ.

KHẨP CÁC NƠI CÁC ĐỊA
LỊCH HUẤU CHIẾU DỤNG PHÂN
SẢN NIUOC HỌA KÍ HIẾU

BAI LY ĐỘC QUYỀN RONDON & CO LTD 21, RUE JULES PERRY, HÀ PHÒNG
18, 82 ĐÔNG KHÁNH HÀ NỘI

Tết năm nay các ngài dùng giấy gì?

Giấy Kim-Thời

Marque, dessin et modèle déposés

Kiểu rất đẹp, mủ láng Hoa-ký rất tốt, để cao-xu đen, đúc ở bên Pháp, dì bền gấp bốn lần
để da hay để crêpe, không chrot và toet ra
như để crêpe, trông đẹp và nhẹ như để da,
dì mura không ngấm nước. Giá rất rẻ.

Bán buôn và bán lẻ:

VẠN-TOÀN

95, Phố hàng Đào, 95 — HANOI

ĐẦU LÂU GIANG MAI

TIẾNG LÂM HAY
HỒNG KHÔI, RÚT NỌC
HỒNG HAI SINH DỤC,
HỒNG VẬT VĂN HỌC
MÉT.

ĐẦU LÂU MỦ... 0,60
U KINH NIÊN... 0,60
GIANG MAI.... 1,00

KỈI 1 HƯỚNG ĐI DƯỢC IPHÒNG

81-Route de Hué - Hanoi

ĐI LÝ HÀIPHÒNG - 130 RUE Paul Doumer - VĨNH-44 Rue Maréchal Foch.
HÀNHH - HÓA - 32 Grand'RUE + Saigon - NG THI - KÍNH 30 Rue Aviateur Garros
KAO - №150 - NAM-ĐÌNH 28 Rue
AM PEAX

ĐẦU DA ĐẦY PHÒNG TÍCH

CƠ PHƯƠNG HAY NHẤT ĐÔNG PHÁP

Quyết không đầu bàng

KHOI HET
ĂN KHÔNG TIÊU
NO HOI, HAY O,
VÀNG DA, ĐA RUỘT
GIÁ: 0,40

MARQUE DÉPOSÉE

HIỆU THUỐC TO NHẤT ĐÔNG-DƯ'O'NG

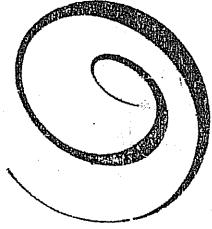
Pharmacie

Chassagne

Chủ nhâm: Ông LAFON và Ông LACAZE

59, Rue Paul Bert — HANOI

(TRƯỚC CỬA GÔ-ĐÀ VÀ NGAY HỒ HOÀN-KIẾM)

Bản hiệu có bán:

Thuốc chè theo đơn của Quan Bác-Sỹ
Thuốc chè-sắn chữa đủ các bệnh
Các đồ buộc thương-tích
Các khí-cụ để làm thuốc
Các chất hóa-học
Các đồ trang-sức như phân, nước hoa.

THUỐC THẬT NGUYÊN-CHẤT
VÀ THƯỢNG HÀO-HẠNG.
THUỐC BÁN RẤT CHẠY
NÊN BAO GIỜ CÙNG MỚI.

*Tiếp dãi bạn hàng một cách rất ân-cần.
Ở xa việt thư vé sé trà lời ngay.
Trong một ngày gửi thuốc đi các tỉnh.*